

LETO XXIII. Štev. 7
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

„LJUDSKA PRAVICA“
USTANOVljena 4. OKTOBRA
1954 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIJA 1961 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNIJA 1955 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANOS-
TI S „BORBO“.

Znamenja nezaupanja

v arabskih deželah nasproti Eisenhowerjevemu načrtom o novi ameriški politiki na Bližnjem vzhodu

Kairo, 8. jan. (Tanjug) - Med vladami Egipta, Sirije, Saudske Arabije in Jordanije so se začela posvetovanja o položaju na Bližnjem vzhodu, zlasti pa o novi ameriški politiki, ki jo je v soboto napovedal predsednik Eisenhower. V Kairu pričakujejo, da bodo vlade teh štirih arabskih dežel zavzele enotno stališče o bodočnosti Bližnjega vzhoda in svojih stikov z ZDA. Stališče štirih dežel bodo pojasnile ameriški misli, ki jo je imenoval predsednik Eisenhower, da bi proučila položaj v tem delu sveta.

Medtem pa Eisenhowerjev načrt v arabskih deželah podrobno proučujejo. Uradni krogi v Kairu še nočejo komentirati tega načrta, ki ga je sprejela javnost neugodno. Sirski ministrski pred-

sednik Al Sabri pa je izjavil, da njegova vlada proučuje načrt in da bi ga sprejela, če bi se pokazalo, da sloni na načelih pravičnosti in da je v skladu s težnjami arabskih dežel. Jordanski kralj Husein je izjavil, da lahko Arabci sami zapolnijo praznino v tem delu sveta, če lahko sploh govorimo o njej, na drugi strani pa so pripravljene sprejeti od ZDA gospodarsko pomoč, če ne bo vezana na nobeno omejitve suverenosti, nedotakljivosti in neodvisnosti arabskih dežel. Libanonski minister Malik je dejal, da vsebuje Eisenhowerjev načrt nekatera poročila za neodvisnost in suverenost njegove dežele, da pa si bo libanonska vlada prizadevala vskladiti svojo politiko s politiko drugih arabskih dežel. Sta-

lišče Saudske Arabije bo najbrž znano po obisku kralja Sauda v Egiptu konec tega meseca. Irak pa je z zadovoljstvom sprejel Eisenhowerjev načrt.

Vtem ko v uradnih arabskih krogih še nadalje pazljivo proučujejo poslanico predsednika Eisenhowerja Kongresu o novih ukrepih v politiki ZDA nasproti Bližnjemu vzhodu, tukajšnji tisk živahno reagira na to Eisenhowerjevo poslanico Kongresu. Pod naslovom »Mar spet hladna vojna na Bližnjem vzhodu?« se vprašuje »Al Mesa« in pravi, da je prišel Eisenhowerjev načrt v sedanjih razmerah kot sredstvo za obnovo hladne vojne in mednarodne napetosti, kar naj bi opravičilo pritisk na te dežele, da bi se pridružile vojaškim zvezam. List meni, da bi radi s tem načrtom napravili vtis, da je res nastala nevarnost sovjetske agresije proti arabskim deželam. »Mi bomo nadaljevali politiko mira,« nadaljuje časnik, »in vztrajali bomo na politiki mirne koeksistence, dokler ne bomo mogli sprejeti druge politike.«

»Al Kahira« pravi v komentarju o Eisenhowerjevem načrtu, da je v interesu ZDA, da pazljivo prouči ne samo ugodna, marveč tudi neugodna mnenja o načrtu svoje nove politike na Bližnjem vzhodu, in poziva ZDA, naj za začetek pritisnejo na Izrael, da bo spoštoval resolucije OZN o umiku svojih čet iz Egipta. Časnik očita ameriški vladi, da ni nastopila proti Izraelu, ki namenoma ne spoštuje resolucije. Časnik opozarja tudi na to, da gospodarska pomoč na narode Bližnjega vzhoda ne napravi več tako globoke vtisa, in poziva ZDA, naj namesto zostritve izpričajo več kompromisnih teženj v odnosu do Sovjetske zveze. Če bi načrt rodil drugačne sadove, kakor jih pričakujejo od njega, bodo moral ameriški državniki pripisati krivdo sebi.

Vzhod ostro obsoja

načrte o novi ameriški politiki na Bližnjem vzhodu

Moskva, 8. jan. (Tanjug) - dokumentu o razgovorih ostro reagirali na Eisenhowerjev načrt o ameriški politiki na Bližnjem in Srednjem vzhodu. Tudi moskovski časniki, ki so že prej napovedali, potem pa odkrito pisali o poskusih, da bi Američani izpodrinili Francoze in Britance z zainteresiranega področja, odločno obsojajo izjavo predsednika Eisenhowerja. »Gre za grobo vmešavanje vlade ZDA v notranje zadeve suverene dežele arabskega vzhoda,« pišejo Izvestija, »in za poskus, da bi odstranili vlade in režime, ki so ZDA nezaželeni, ter postavili na krmilo druge, ki bi se podredile naftnemu monopolu ZDA.«

V tukajšnjih krogih poudarjajo, da je Eisenhowerjev načrt nezdržljiv v vlogi OZN in da pomeni neposredno izigravanje te mednarodne ustanove.

To poudarjenje obsodbe ameriških načrtov na Bližnjem in Srednjem vzhodu tik pred sovjetsko-kitajskimi razgovori kaže, da bosta vladni delegaciji teh dežel na svojih sestankih in v

Britanci in Eisenhowerjeva »doktrina« na Bližnjem vzhodu

London, 8. jan. (Tanjug). Na današnji seji vlade so, kakor zahtevajo, obravnavali zunanje-politična vprašanja in položaj, ki je nastal spriču pomanjkanja petroleja v deželi. Vlada je posebej proučevala Eisenhowerjeve načrte o ameriški politiki na Bližnjem vzhodu.

Britanci in Eisenhowerjeva »doktrina« na Bližnjem vzhodu

London, 8. jan. (Tanjug). Na današnji seji vlade so, kakor zahtevajo, obravnavali zunanje-politična vprašanja in položaj, ki je nastal spriču pomanjkanja petroleja v deželi. Vlada je posebej proučevala Eisenhowerjeve načrte o ameriški politiki na Bližnjem vzhodu.

Položaj Indijcev

v Južnoafriški uniji in naša resolucija v Generalni skupščini OZN

New York, 8. jan. (Tanjug). Jugoslovanska delegacija je z nekaterimi delegacijami latinsko-ameriških dežel predložila posebnemu političnemu odboru Generalne skupščine resolucijo, v kateri te dežele ugotavljajo, da se vlada Južnoafriške unije še ni pokorila doslej sprejetim resolucijam o ureditvi položaja prebivalcev indijskega porekla v Južnoafriški uniji. Resolucija obsega tudi priporočilo, naj vlada Južnoafriške unije naveže neposredne stike z vladama Indije in Pakistana, da bi to vprašanje uredili. Na dnevnem redu posebnega političnega odbora je že več let

Nezadovoljstvo tudi v Franciji

Pariz, 8. jan. (Tanjug). »Ameriška vlada ni vprašala Francije za mnenje o svojem novem načrtu za Bližnji vzhod,« je izjavil uradni predstavnik zunanje ministrstva, bila pa je vendarle pravočasno obveščena o glavnih potezah tako imenovane Eisenhowerjeve doktrine.

Predstavnik zunanje ministrstva pa ni hotel komentirati tega novega ameriškega načrta za Bližnji vzhod, češ da je dana možnost, da bo zunanji minister Pineau, ki se mudi zdaj v New

Yorku, jutri pojasnil državnemu sekretariatu Dullesu francosko gledišče. Predstavnik zunanje ministrstva si je prizadeval, da bi ovrgel vesti o nezadovoljstvu Francije z Eisenhowerjevimi načrtom. »Prezgodaj je še izreči o tem kakršnokoli sodbo temelj, ker je najvažnejše, da zvežemo, kako namerava ameriška vlada uporabiti načela, ki jih je zdaj pojasnil predsednik ZDA.«

V francoski tisk pa očita Ameriki, da zapostavlja koristi svojih zaveznikov na Bližnjem vzhodu. »Monde« poudarja, da »Eisenhowerjeva doktrina zelo slabo zapolnjuje praznino na Bližnjem vzhodu, ker se je v zvezi vsem pričakovanjem pokazalo, da se vlada ZDA ni pridružila anglo-francoskim konceptijam.

Korejsko vprašanje

New York, 8. jan. (AP) Politični odbor OZN je danes popoldne nadaljeval razpravo o korejskem vprašanju. Sovjetski delegat Carapkin je izjavil, da se lahko Južna in Severna Koreja združita samo, če bosta sami navezali medsebojne politične, gospodarske in kulturne stike. Uprl se je osnutku ameriške resolucije o Koreji. Poljski delegat Kacz Suchy je predlagal mednarodno konferenco zainteresiranih dežel, na kateri bi se sporazumeli o dokončni ureditvi korejskega vprašanja. »Vse tuje sile bi morale likvidirati svoja vojaška oporišča na Koreji in se umakniti iz dežele.«

Generalna skupščina je doslej sprejela dve resoluciji, v katerih je izražena zahteva po ureditvi tega vprašanja. Mnoge delegacije tudi zdaj obsojajo vlado Južnoafriške unije zaradi njenih diskriminacijskih ukrepov. Vlada Južnoafriške unije pa meni, da gre v tem primeru za njena notranja vprašanja in je njena delegacija v znamenje protesta enkrat že zapustila skupščino, tako da so obravnavali to vprašanje brez nje.

Posebni politični odbor je danes nadaljeval razpravo o rasni diskriminaciji v Južnoafriški uniji. Sovjetski delegat Zarubin je poudaril, da je ravnanje te vlade v nasprotju s prejšnjimi sporazumi med Indijo in Južnoafriško unijo, ki imajo značaj mednarodnih pogodb. Egiptovski predstavnik Talat je prav tako kritiziral južnoafriško vlado. Iranski delegat je izrazil obžalovanje, ker se Južnoafriška unija otepa pogajanj z Indijo in Pakistanom v zvezi z vprašanjem diskriminacije.

Rim, 8. jan. (Tanjug). - Italijanski zunanji minister Martino je imel danes daljše razgovore s francoskim podsekretarjem za zunanje zadeve Mauriceom Faourom. Razgovori so se nanašali na združevanje Evrope in na Alžir.

Gerasimov odstopil

Moskva, 8. jan. (Tanjug). Znan slikar portretist in predsednik Akademije umetnosti ZSSR A. M. Gerasimov je odstopil in navedel kot razlog, da je bolan. Prezidij Akademije umetnosti je odstop sprejel in imenoval za predsednika P. B. Johanson. Odstop Gerasimova povezujejo tukajšnji umetniški krogi s številnimi, pogostokrat zelo ostrimi kritikami na njegov račun tako v tisku kot na sestankih likovnih umetnikov. Največ so ga kritizirali zaradi njegovih Staljinovih portretov in birokracije v Akademiji umetnosti.

Zahvala iz Ranguna

Beograd, 8. jan. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je prejel brzjavko predsednika Burmanske unije dr. U Baha, ki se mu zahvaljuje za čestitko ob burmanskem narodnem prazniku.

Urejanje vprašanja madžarskih beguncev

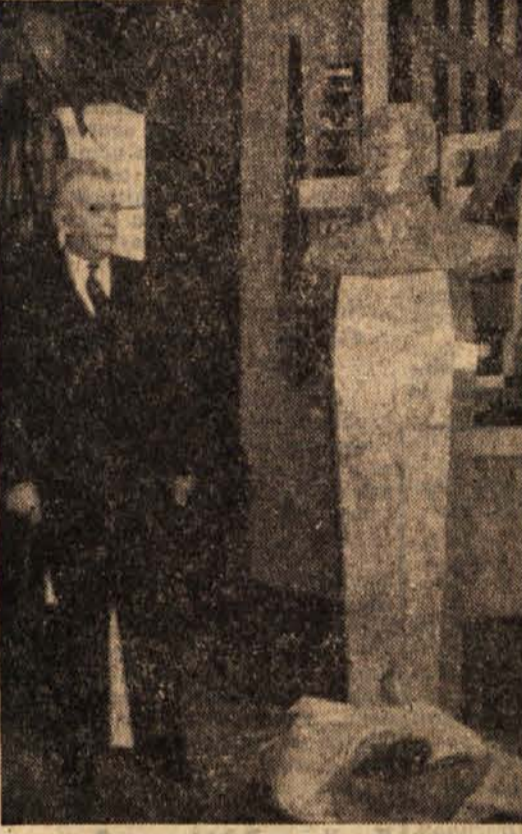
Beograd, 8. jan. (Tanjug). Nočoj je prispel v Beograd predstavnik visokega komisarja OZN za begunce Amir Hovejda. Na zemskem letališču so ga sprejeli predstavniki državnega sekretariata za zunanje zadeve. G. Hovejda bo imel v Beogradu razgovore o madžarskih beguncih v Jugoslaviji. Pri nas ostane 10 dni. Obiskal bo tudi bivališča madžarskih beguncev. Ze jutri dopoldne mu bodo izročili dokumentacijsko gradivo o madžarskih beguncih.

V Jugoslavijo je doslej pribežalo blizu 3000 Madžarov. Kakih 800 se jih je izreklo za odselitev v razne zahodne dežele. V Francijo in Italijo jih je odpotovalo doslej 29. Na Madžarsko se jih je vrnilo 132.

Ob prihodu je Amir Hovejda izrazil upanje, da bo uspešno izpolnil svoje poslanstvo v Jugoslaviji.

ODDOLŽITEV SPOMINU BORISA KIDRIČA

ob II. kongresu Slovenskega kemijskega društva

Ljubljana, 8. januarja. - Danes so se v Kemičnem inštitutu »Boris Kidrič« SAZU otvorili II. kongresa Slovenskega kemijskega društva oddolžili z odkritjem spomenika ustanovitelju in velikemu prijatelju Kemičnega inštituta pokojnemu Borisu Kidriču. Ob pietetni svečanosti, ki so se je udeležili pokojnikova soproga Zdenka Kidričeva, člani Izvršnega sveta LRS, predstavniki znanstvenih zavodov, podjetij in drugi javni delavci, je spregovoril predsednik SAZO Josip Vidmar. S toplimi besedami je spomnil na veliko delo Borisa Kidriča, nakar je odkril doprni spomenik. Spomenik je delo kiparja Marijana Keržiča.

Nemški liberalci korak nazaj?

Rainhold Mayer naj bi zamenjal Thomasa Dehlerja, proti razširjenju liberalno-socialnodemokratske koalicije na zvezni parlament in morebitno vlado

Bonn, 8. jan. (Tanjug). V bonnskih političnih krogih zanesljivo računajo s tem, da bo bivši predsednik bonnske vlade v Baden-Württembergu Rainhold Mayer na izrednem kongresu, ki bo konec januarja v Berlinu, izvoljen za predsednika Svobodne demokratske stranke. Tudi med samimi osebnimi prijatelji in soimisljeniki sedanjega predsednika stranke Thomasa Dehlerja se je utrdilo prepričanje, da je Mayer primerna osebnost za vodstvo stranke, zlasti spriču bližnjih volitev v Zvezni zbor.

Dehlerju očitajo, da s svojimi »dostrikat zamotanimi mislimi, včasih pa tudi z nepremišljeno retorično vnetostjo« ni prispeval k stabilnosti stranknih vrst in k jasno začrtani politični poti stranke, odkar je ta izstopila iz vladne koalicije in prešla v opozicijo. Pri tem omenjajo, da se Dehler spriču svojega sovrastva do kancelarja Adenauerja ni dovolj jasno odmaknil od socialnih demokratov in da je lani po ustanovitvi liberalno - socialnodemokratske koalicije v Severnem Porenju-Westfalski lani širil prepričanje, da bi bilo takšno sodelovanje za Svobodno demokratsko stranko zaželeno tudi v zveznem merilu. Bodoči predsednik stranke pa je

v nasprotju s takšnim glediščem v svojem programskem govoru v Stuttgartu izjavil, da stranka »nikoli ne bo sodelovala v koaliciji, v kateri bi mešanstvo ne bilo varno pred socialističnimi eksperimenti.«

Politični krogi menijo, da düsseldorfska organizacija Svobodne demokratske stranke, ki je pred letom dni sprožila krizo pokrajinske vlade v pokrajini Severno Porenje-Westfalska, in se namesto dotedanje koalicije z Adenauerjevimi krščanskimi demokrati vključila v novo s-

cialnimi demokrati, za zdaj ne bo imenovala svojega kandidata za predsednika stranke. Njen sedanjí predsednik Weyer in funkcionarja Döring in Schell so sicer energični in priljubljeni v stranki, vendar pa noben izmed njih ne namerava sprejeti kandidature, ker je krog njihovih pristašev za zdaj omejen na severnoporensko-westfalsko deželo. Zato politični krogi menijo, da bo tudi ta zelo vplivna skupina, ki je imela zadnje leto v stranki čedalje pomembnejšo vlogo, podprla Mayerjevo kandidaturo.

Ameriška misija za pomoč tujini pri Svetozaru Vukmanoviču in Koči Popoviču

Beograd, 8. jan. (Tanjug) - Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič je danes sprejel člane ameriške misije za pomoč tujini, ki so včeraj prispeli v Beograd. Ta misija z bivšim predsednikom ameriške korporacije za jeklo g. Benjaminom Fairlessom na čelu, ima nalogo, da v 18 deželah prouči izpolnjevanje programa ameriške pomoči tujini. Na razgovorih pri podpredsedniku Vukmanoviču sta bila tudi državni pod-

sekretar za zunanje zadeve Vladimir Velebit in ameriški veleposlanik v Jugoslaviji James Riddleberger. Dopoldne je sprejel člane misije tudi državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popovič.

Podpredsednik Vukmanovič je danes priridel misiji kosilo, na katerem so bili razen gostov tudi član Zveznega izvršnega sveta Avdo Humo, dalje Hasan Brkič, Vladimir Velebit, guverner Narodne banke Vojin Gužina, general Franc Poglajen in drugi. Na kosilu je bil tudi veleposlanik Riddleberger.

Ameriški gospodarstveniki pri predsedniku republike

Beograd, 8. jan. (Tanjug) - Predsednik republike Josip Broz Tito je danes popoldne sprejel g. Benjamina Fairlessa, Colgata Dardena, Johna Lewisa in Whitelava Reida in njihov strokovne svetovalce.

Na sprejemu so bili generalni sekretar predsednika republike dr. Joža Vilfan, državni podsekretar za zunanje zadeve dr. Vladimir Velebit ter ameriški veleposlanik v Beogradu g. James Riddleberger.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, 9. januarja
Lepo, z delno oblačnostjo. Jutranje temperature med -4 in -7, v Primorju 3. najvišje dneve do 8, v Primorju do 10 stopinj C. Zjutraj po kotlinah zamegljeno.
Snežne razmere:
Celjska koča, Mozirski koča in Logarska dolina so brez snega. Koroska 80 cm, Vrščje 71 cm, Dom Planica 28 cm, Erika 20 cm, Komna 100 cm, Pokljuka 60 cm, Krivavec pri Domu 23 cm, Krivavec na vrhu 53 cm.

MAURICE FAURE V RIMU

Načrti francoske vlade o razširitvi zahodnoevropskega tržišča na kolonije

Rim, 8. jan. (Tanjug). - Italijanski zunanji minister Martino je imel danes daljše razgovore s francoskim podsekretarjem za zunanje zadeve Mauriceom Faourom. Razgovori so se nanašali na združevanje Evrope in na Alžir.

Martino je zahteval, naj bi Francija čimprej sprejela načrt pogodbe o skupnem evropskem trgu in o Evroatomu. Faure je odgovoril, da je Francija pripravljena privoliti v ta sporazuma, a je zahteval italijanski podporo za francosko-belgijski načrt o vključitvi prekomorskega trga v notni evropski trg. Po tem načrtu bi združeni evropski trg obsegal tudi francoske in belgijske prekomorske posesti, kakor tudi tista področja, na katerih ima Italija po mirovni pogodbi kot pooblaščenec še nekaj pravic. Dežele, članice enotnega evropskega trga, bi se morale po tem načrtu zavezati, da bodo investirale kapital v prekomorske dežele, za kar bi dobile na trgu teh dežel olajšave, predvidene za notni evropski trg. Investicije evropskih dežel v prekomorska afriška področja bi znašale po francoskem predlogu kakih 180 milijard letno.

Italijanski zunanji minister se je v načelu strinjal s francoskim načrtom, ni pa prevzel nobenih končnih obveznosti. O tem predlogu bo poročal na seji ministrov prizadetih resorov, ki se bodo sestali ob koncu meseca.

Faure je nadalje zahteval od Martina, naj italijanska delegacija v OZN podpre francosko stališče v alžirskem vprašanju, ko pride na dnevni red. Martino je odgovoril, da Italija še ni dokončno določila svojega stališča v tem vprašanju, ker še ni gotovo, da bo Generalna skupščina na sedanjem zasedanju obravnavala alžirsko vprašanje. Menil je, da bi podpora Franciji v tem vprašanju utrdila atlantsko solidarnost, na drugi strani pa skalahla dobre odnose med Italijo in arabskimi deželami. Zato se italijanska vlada še ni dokončno odločila in se hoče poprej posvetovati še s predstavniki nekaterih drugih dežel.

SEJA UPRAVNEGA ODBORA ZVEZE TRGOVINSKIH ZBORNIC

DRUGI KONGRES SLOVENSKEGA KEMIJSKEGA DRUŠTVA

Kulturne VESTI

O novem načinu razdelitve skupnega dohodka v trgovini

Spodbuda za pospešen razvoj slovenske industrijske kemije

Včeraj so v Ljubljani odprli tudi kemijsko razstavo Slovenije

V Beogradu je bila včeraj seja upravnega odbora Zveze trgovinskih zbornic, na kateri so med drugim obravnavali predlog o novem načinu razdelitve skupnega dohodka v trgovini. Vsi navzoči člani so izrekli o predlogu ugodno mnenje in poudarili, da bi nov sistem gospodarskih instrumentov, če bi ga uveljavili, prinesel v blagovni promet več pozitivnih elementov, zlasti glede bolj racionalnega in bolj ekonomičnega poslovanja podjetij.

Hkrati so nekateri člani upravnega odbora opozorili na negativne posledice, ki bi nastale, če bi sprejeli omenjeni predlog. O tem bo Zveza trgovinskih zbornic poročala zainteresiranim državnim organom.

Na seji so proučili tudi pripombe k zadnji redakciji zakona o združevanju ter poročilo Izvršnega odbora Zveze trgovinskih zbornic. Razprava je pokazala, da bi si morali v prihodnje prizadevati, da bi vse člane upravnega odbora pravočasno seznanili s perečimi zadevami, ki jih obravnava Izvršni svet, in da bi se upravni odbor bolj ukvarjal z obravnavanjem važnejših vprašanj s področja trgovine.

Na vprašanje nekaterih članov upravnega odbora, zakaj se

ni bilo sestanka s predstavniki nedavno ustanovljenih poslovnih zvez, so odgovorili, da bo bržčas v drugi polovici januarja skidano posvetovanje predstavnikov Zveze trgovinskih zbornic in Zveze kmetijskih združenj. Posvetovanja bi se udeležili delegati iz kakih 50 okrajev, ki bi poročali o prvih uspehih in izkušnjah iz dela poslovnih zvez. Na seji so proučili tudi poročilo komisije, ki je raziskovala vzroke pomanjkanja limon, ter nekatera vprašanja inventariziranja.

Posvetovanje o pospeševanju kmetijstva

Na posvetovanju Zveze kmetijsko-gozdarskih zbornic so včeraj zaključili obravnavanje referata o naši orientaciji v pospeševanju kmetijstva, ki ga je podal predvčerajšnjim predsednik Zveze Ivan Bukovič. Tudi v tej razpravi so prišla do izraza različna mnenja, splošna ugotovitev pa je bila, da je treba učinkoviteje izločiti sedanje težave in napake, da bi tako hitreje povečali proizvodnjo in okrepili socialistične sile na vasi. Posvetovanje se nadaljuje.

Seja upravnega odbora Glavne zadrzne zveze LR Slovenije

Včeraj dopoldne je bila v Ljubljani seja upravnega odbora Glavne zadrzne zveze. Najprej so člani obravnavali vprašanje ustanovitve Republiške poslovne zveze, ki naj bi jo ustanovile okrajne gospodarske poslovne zveze. Ta republiška zveza naj bi vključevala tudi vsa podjetja Glavne zadrzne zveze, razen izrazito industrijskih (Tovarna močnih krmil, Klavnica, Agroindus). Razen tega je upravni odbor razpravljali tudi o kmetijskem tisku, zlasti o novem glasilu Glavne zadrzne zveze »Kmečkem glaslu«.

Naj ostanejo pri številki 6?

»Decembra sem zaslužila okrog 10.000 dinarjev«, je dejala tovarnica Fani, ki dela kot šivilja v ljubljanski tovarni »Pletenina«. Sredi meseca, ko bodo v tovarni obračunali zaslužke, se bo pokazalo, če je bil njen račun pravičen. Ne doimimo, da bo, saj je redka delavka, ki v tej tovarni v Mostah ne bi znala izračunati, koliko se bo zvišal njen zaslužek, če bo za toliko in toliko odstotkov presejala normo.

Zanimivo je, kako dosega v tej tovarni postojane norme. V prvih desetih mesecih minulega leta je bilo pod normo 60 delavok — o tovarni so ženske v veliki večini — in sicer predosem zaradi boleznih, porodniških dopustov ipd. Vse ostale, ki delajo po normi, to je okrog 300 delavok, pa so normo presejale in sicer za 2,7 do 33,6%. Povprečno pa so presejale normo za 6,4%.

Ali je preseganje norme za omenjeni odstotek realno? Po merilu, ki se zdaj velja za tekstilno industrijo, je menda realno. V »Pletenini« so 6-odstotno presejanje vzel celo kot osnovno za svojo tarifno politiko, saj so s premijskim pravilnikom določili normirki posebno premijo za tako izpolnjevanje norme o tovarni. Normirka je torej materialno zainteresirana, da celoten delovni kolektiv preseja normo za 6% — ne za manj, ne za več.

Prav teh 6% pa dá Slovaku misliti. Ali je ta številka res najbolj pravična ali pa morda ne bi bila bolj pravična številka 5 ali 8 ali kaka druga? To vprašanje je prav gotovo pomembno, saj je ozko povezano z ošino zaslužka delavcev oziroma delavok. No, v »Pletenini« si z njim v zadnjem času pravočasno niti ne razbijajo glave. Normirki sicer še vedno odstejejo od premije 4000 dinarjev po 150 dinarjev za vsak 0,1% odstopanja od 6-odstotnega presejanja norme, vendar se hkrati že porajajo doomi, če je tako premiranje pravično. Z istim premijskim pravilnikom že spodbujajo delovni kolektiv k večjemu presejanju norm od 6%. Vsem delavcem oziroma delavkam namreč za določeno presejanje norme priznajo posebno premijo, delavkam v strojni šivalnici na primer 500 dinarjev za presejanje norme za 5,1 do 15% in 800 din za večje presejanje. Tako delavke ne ostajajo le pri planiranem 6-odstotnem presejanju, ampak so ta odstotek lanskega septembra in oktobra zvišale na 7,8, novembra na 7,3 in približno na enako višino decembra meseca.

Te številke nedvomno kažejo, da so v »Pletenini« vendarle določili dokaj realne norme. To dokazuje tudi dejstvo, da so lani opravili samo pet korektur norm, kjer so ugotovili občutne razlike med postavljenimi normami in njihovim izpajanjem, medtem ko je bilo še lani kar 73 korektur, predlanskim pa celo 182. Da bi se bolj zagotovili zaupanje delavok v norme, so nedavno tudi sklenili, da bo odslej o vsaki predvideni spremembi norm razpravljali upravni odbor, s čimer bo stalnost norm še bolj zagotovljena in o tovarni ne bo prišlo do bojazni, ki se pojavlja po nekaterih drugih tovarnah, da bi prišlo do »striženja« norme, če bi presejali norme nad odstotkom, ki bi se normirku zdel realen.

Izboljšanje poštne službe v Sloveniji

V zadnjih štirih letih se je poštni promet povečal za 49%, število uslužbencev pa le za 9,3% — Delavsko upravljanje se je tudi v tej stroki dobro uveljavilo

Na nedavnem obdobju Republiškega sindikata poštne delavcev in uslužbencev v Mariboru so prikazali precejšen razvoj te službe v Sloveniji. Na področju podjetja za PTT promet je 19 delavskih svetov in upravnih odborov, v katerih je 444 delavcev in uslužbencev. Čeprav je poštni promet svojstveno gospodarsko področje, vendar se je tudi tu delavsko upravljanje dobro uveljavilo.

Še lani je podjetje za PTT promet investovalo v del na izboljšanje poštne službe. Tako so lani uredili pošto v Lenartu v Slovenskih Goricah, v Novem mestu, Slovenski Bistrici, Ljubljani L in v drugih krajih. Letos nameravajo adaptirati nekatera pošta postolja v Celju, Mariboru, Ljubljani, Pragerskem, Ormožu in drugod. Novo PTT stavbo bodo zgradili v Kopru, razen tega pa tudi novo industrijsko pošto v Ljubljani. Poštni promet iz leta v leto narašča. V zadnjih štirih letih je narasel za 49%, v podjetju pa je zaposlenih v vsej Sloveniji kakih 3500 delavcev in uslužbencev, to je 9,3% več kot pred štirimi leti.

NAJMODERNEJŠA BREZICNA TELEFONIJA

Za izboljšanje medkrajevne telefonije bo podjetje letos kupilo nova 12-kanalna visokofrekvenčna sistema za relacije Ljubljana-Postojna, Ljubljana-Koper, Ljubljana-Nova Gorica in Ljubljana-Rijeka. Predvidena je tudi vzpostavitev enokanalnih visokofrekvenčnih sistemov na relacijah Ljubljana-

Kamnik, Trbovlje-Celje, Škofljam-Valerje, Trbovlje-Krško, Gorica-Tolmin, Ljubljana-Kočevje itd. Najpomembnejši deli leta 1957 bosta montaža prve stape nove medkrajevne telefonske centrale v Ljubljani za 390 zvez in gradnja modernega UKV sistema na relaciji Zagreb-Ljubljana-Trst-Roka s 120 kanali. Tako bo LRS dobila najmodernejše brezicne zveze ne samo z sosednimi republikami, temveč tudi z Italijo. Kotični plan investicij predvideva kot prioritarno delo polaganje kablov med Ljubljano in Celjem s 40 zvezami. V prihodnjih letih nameravajo položiti tudi kable med Ljubljano, Kranjem in Jesenicami.

NOVE AVTOMATISCNE CENTRALE

Podjetje za PTT promet je naročilo nove ATC za šentvid nad Ljubljano, ki bo omili kritično stanje telefonije v severnem delu Ljubljane. V Ljubljani namreč še vedno deluje 6000 naročnikov čaka na telefon. ATC v središču Ljubljane bodo razširili za nadaljnjih 1000 števk. Do konca leta bodo dogradili ATC v Kopru, Izoli, Piranu, Sečoveljih, Škofljah in Portorožu. Ta urešna sku-

pina bo povezana s Ljubljano in preko nje s gorensko in trbovjsko mrežno skupino. V prihodnjih dveh ali treh letih bodo montirali v Ljubljani še 7000 novih števk v Mariboru 2000, Celju 600 in v Gorici 400. Letos so predvidena kabla dela tudi v Ptuj, Laškem, Idriji, Vipavi, Brezicah in drugod. Zaključili bodo dela na mrežni skupini Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, Zidani most in Koroče, ki bo avtomatsko povezana s Ljubljano in preko nje s moderno UKV napravo z gorensko mrežno skupino. V telegrafiji predvidevajo letos in v prihodnjih letih razširitve ATC, in sicer za 80 novih priključkov v Ljubljani, 50 v Mariboru, 40 v Celju in 40 v Kopru s pripadajočimi enokanalnimi napravami za povezavo daljših telegrafskih naročnikov in telegrafskih centrov, j. o.

Štirikrat več premoga kakor pred vojno so lani nakopali v BiH

Sarajevo, 8. jan. (Tanjug). Po prvih podatkih Republiškega zavoda za gospodarsko planiranje se je količina nakopane premoga v BiH lani približala celotni količini pred vojno nakopane premoga v Jugoslaviji in je bila štirikrat večja od predvojne količine v tej republici. Lani so dali rudniki v BiH 6.700.000 ton premoga ali približno 830.000 ton več kakor predlanskim. Družbeni plan je predvideval 6.850.000 ton.

Spričo tako velike količine nakopane premoga se je pomanjkanje tega goriva v zimskih mesecih znatno ublažilo. Železnicam lani ni bilo treba uvažati premoga iz tujine, kakor je bilo prvotno predvideno. Rudarji so skoraj v vseh rudnikih nakopali več premoga, kakor je bilo do-

ločeno v planu, čeprav so v prvih mesecih lanskega leta spričo hudega mraza precej zaostajali za planom. Največ premoga so nakopali v Brezi, in sicer 20% več, kakor je določal plan, v Mostaru 16%, v Kakanju 15%, v Krki in Miljevini 13%, v Zenici pa 5% več. Posebno so se odlikovali rudarji premogovnika »Tito« v Banoviču. V prvem četrtletju so spričo hudega mraza znatno zaostali za planom, zlasti na dnevni kopih. V četrtletju četrtletju pa so se na vso moč potrudili in do konca leta presegli plan za 3%. Nakopali so kakih 1.330.000 ton rjavega premoga.

Ena glavnih spodbud za tako plodno delo v premogovnikih je bil odluk Zveznega izvršnega sveta, po katerem so dobili rudarji v novembu in decembru premije, če so nakopali več premoga, kakor je določal plan. Ob nedeljah in praznikih so nakopali v teh mesecih 3,5% celotne letne količine. Opravili so približno 360.000 nadur, za kar so dobili 110 milijonov dinarjev.

V Zadru bosta vsako leto ribiška razstava in festival

Na sestanku predstavnikov LO zadarskega okraja, Uprave za ribištvo Hrvatske in Zdrženja morskega ribištva Jugoslavije, ki je bil na Reki, so sklenili, da bosta vsako leto avgusta v Zadru ribiška razstava in festival. Prva takšna razstava in festival bosta letos od 4. do 18. avgusta.

BEOGRAJSKA OPERA BO GOSTOVALA V PARIZU
Opera beogradskega Narodnega gledališča je dobila te dni povabilo na mednarodni festival v Parizu. Razgovori so v teku, datum in pogoji gostovanja pa še niso znani. Kolikor bo upravljanje gostovanja ugodno rešeno, bo Opera odpotovala v Pariz v prvi polovici marca. Verjetno bo nastopila na festivalu z Opero »Don Kihot« z Miroslavom Cangalovićem v naslovni vlogi.

DRUŠTVO »BRANKO KRSMANOVIC« BO GOSTOVALO V ZAHODNI NEMCIJI
Ansambel kulturno-umetniškega društva študentov beogradske univerze »Branko Kršmanović« bo odpotovalo konec meseca na gostovanje v Zahodno Nemčijo na povabilo socialistične mladinske organizacije »Falken«. Med 20-dnevnim gostovanjem bodo beogradske študentje nastopili v Dortmundu, Duisburgu, Essenu in nekaterih drugih mestih Porurja. Na povratku se bodo verjetno ustavili še v Münchenu in Nürnbergu.

FILMSKA POEMA O IVANU GORANU KOVAČIČU
»Zagreb« film končuje film o življenju in delu padlega partizanskega pesnika, avtorja znamenite poeme »Jama« Ivana Gorana Kovačiča. Ta dokumentarni film se imenuje »Roža in ogenj«, scenarij zanj pa je napisal pesnik Jure Kaštelan, pri zaključni redakciji scenarija pa je sodeloval tudi režiser Ivo Tomulič. Večino zunanjih posnetkov so posneli v pesnikovem rojstnem kraju.

RAZSTAVA LEA VILHARJA
V mali gledališki dvorani v Kopru razstavlja olja akademski slikar Leo Vilhar. Slikar prikazuje nad 60 svojih del, zvečina pejsažev. Večina del je nastala v zadnjih dveh letih, nekaj pa jih je tudi starejšega datuma iz let 1939 do 1945 s motivi iz Alžira, kjer je Vilhar preživel ta čas in si utrdil glas umetnika z velikim smislom za kompozicijo v impresionističnem stilu. Razstava je uzbudila pri občinstvu veliko zanimanje in več del je bilo odkupljenih.

»ERO Z ONEGA SVETA« V INNSBRUCKU
Konec meseca bo v avstrijskem mestu Innsbrucku premiera Gotovčeve opere »Ero z onega sveta«. V ta namen je odpotoval v Avstrijo dirigent sarajevske Opere Ivan Stajcer, ki bo na desekih Deželne opere režiser in glasbeno pripravil Gotovčevo delo.

NOVI ČLANI FRANCOŠKE AKADEMIJE
S smrtno admirala Luciana Lacazea in zgodovinarja Luisa Madelina sta se v Francoski Akademiji, ki ima stalno 40 članov, izpraznila dve mesti. Za nova člana Akademije sta bila izvoljena zgodovinar Jacques Chastenet in gledališki kritik Robert Kemp, ki je posredno znan tudi našemu kulturnemu občinstvu, saj je ob gostovanju ljubljanske Drame v Parizu napisal v »Le Monde« eno najboljših kritik o nastopu našega gledališkega ansambla.

TRIE PREVOZI V BOLGARŠCINI
Sofijska založba »Narodna kultura« je te dni sklenila dogovor z jugoslovansko avtorsko agencijo za prevod treh del iz jugoslovanskih književnosti. Prevodi bodo roman »Prelom« Branka Čopića (v slovenskem prevodu »Ognjeno leto«), »Satire« Radoja Domanovića in »Povesti« Ivana Cankarja.

NOVA IZDAJA DUČIČEVH PESMI
Beogradska založba »Nolite« je pravkar izdala novo knjigo Dučićevih »Pesmi«. Izbor je pripravil znani kritik in publicist EU Finč. Izbor je po mnenju kritike nov in svež ter zelo dobro predstavlja pesnika Jovana Dučića.

GOSTOVANJE DUNAJSKEGA »KALEIDOSKOPA« V ZAGREBU
Ansambel dunajskega gledališča »Kaleidoskop« je te dni gostoval v zagrebškem dramskem gledališču. Dunajski gostje so Zagrebčanom prikazali dvoje del, in sicer Jana Cotesanja, »šola za vdove« in drama Fernanda Brucknera »Sestre — stare device«. Obe deli sta bili pri nas prvič izvajani.

PEARL S. BUCK JE NAPISALA DRAMO O AMERISKEM ŽIVLJENJU

Tudi pri nas dobro znana in priljubljena ameriška pisateljica Pearl S. Buck je nedavno napisala dramo »Bela ptica«. V razliko od večine njenih del, v katerih opisuje predvsem Kitajsko in Daljni vzhod, je zajela to delo iz sodobnega ameriškega življenja, glavna junaka drame pa sta starejša zakonca.

Ukrepi za zatiranje in zdravljenje poliomielitisa

Zaradi epidemije poliomielitisa je minulo leto stobolelo v Sloveniji 256 oseb, svečine otrok. To je bilo precej več kot minula leta in nevarnost je, da bi se bolezen v pomladanskih in poletnih mesecih spet pojavila.

Ker je otroška paraliza za hitevala žrtve tudi v drugih republikah, so zvezni zdravstveni organi sklenili ukreniti vse potrebno, da nas ne bi epidemija zatekla nepripravljene. Zvezna komisija je izdelala podroben načrt, ki vsebuje 29 točk in zajema določitev zdravstvenih delavcev, ki naj bi pomagali pri zatiranju in zdravljenju bolnih, nabavo potrebnih instrumentov, ureditev laboratorijev za virusne raziskave itd. Za naročila aparatov v tujini so zdravstveni organi dobili na razpolago tudi precejšnja sredstva, saj bo razna oprema stala več kot 100.000 dolarjev.

Zvezna komisija je priporočila republiškim svetom za zdravstvo, naj bi tudi po republikah osnovali posebne komisije, ki bi vodile zdravstveno politiko v boju proti tej nevarni bolezni. Člane komisije so določili na zadnji seji Sveta za zdravstvo LRS. Pritegnili so precej zdravnikov in predstavnikov zdravstvenih in množičnih organizacij. V Ljubljani so že začeli graditi laboratorij za virusne raziskave in so za dopolnitev opreme in-

fekcijske klinike naročili v tujini aparature in instrumente, ki so potrebni pri zdravljenju. Prav tako bodo na infekcijski kliniki uredili prostore, ki bodo na razpolago, če bi se bolezen pojavila v večjem obsegu.

Letos nekoliko višje cene za oskrbni dan v bolnišnicah

Kakor vsako leto je bilo treba tudi letos določiti cene za oskrbne dni v zdravstvenih ustanovah LRS. Posebna komisija za ekonomska in finančna vprašanja je pregledala predloge posameznih zdravstvenih ustanov in določila ceno oskrbnih dni, ki bo letos domala v vseh republiških zdravstvenih ustanovah nekoliko višja kot minulo leto.

To povišanje gre predvsem na račun večjih plač, nastavitve novih zdravstvenih delavcev, predvidene večje porabe zdravil, v posameznih ustanovah pa so morali upoštevati tudi primanjkljaj v minulim letu. Le redke zdravstvene ustanove so ob koncu leta izkazale prebitke, ki ga je komisija tudi upoštevala.

Cena za oskrbni dan v ljubljanskih klinikah bo povprečno 1573 dinarjev nasproti lanskoltni cen 1457 din. Upravni od-

bori pa bodo podrobno določili, kolikšna bo cena v posameznih klinikah. Minulo leto je ljubljanska klinika zaključila s 7 milijoni izgube. Med letom bo potrebno nekoliko zvišati ceno za oskrbni dan v bolnišnici za duševne bolne v Polju, ki znaša sedaj 715 dinarjev. Po preselitvi dela bolnikov v Idrijo bo imela namreč bolnišnica v Polju manj značaj azila, zdravljenje bolnikov pa bo zahtevalo večje stroške. Zdravstvene ustanove Golnik, Topolšica, Sežana in Zavod za rehabilitacijo invalidov so minulo leto porabile manj sredstev, kot je bilo predvideno, zato je tudi letošnje zvišanje cene oskrbnega dne le minimalno. V Valodriji pa je primerjava v lanskoltnimi stroški težavna, ker so bolnišnice medtem močno razširili in bo moč dokončno ceno določiti šele med letom. Za sedaj je določeno za oskrbni dan 1280 dinarjev.

PODOBNOSTI

Vest, da so predsednika Tita v načelu povabili naj obišče ZDA, so sprejeli v Ameriki in sploh na Zahodu prav tako, kot je bilo moč pričakovati. Dobronamerni, razsodni komentatorji z zadovoljstvom govore in pišejo, da bi bila s tem dana še ena možnost za razgovore o perečih mednarodnih vprašanjih, ki bi koristili miru in sodelovanju med državami, in v tem okviru o ameriško-jugoslovanskih odnosih. Hkrati so pa sovražniki vsega, kar je od daleč dlje po socializmu, ogorčeno napadli Jugoslavijo, njeno preteklost in sedanjost, uspehe in ideale, politiko in državnik. Hearstov tisk in »Kolumbovi vitezi«, skrajni demokratski politiki in fašistični emigranti, so postavili vprašanje: »Zakaj naj bi Tita prišlo v Ameriko, zakaj naj bi sodeloval z njim, ko pa je ta človek nepopolnopravni komunist, nevtarilec in antikrist?«

Vesti, da bi utegnil predsednik Tito potovati v ZDA, so naletele na odziv tudi v sovjetskem časniku »Novoje vremja«. Pogledimo, v kakšni obliki:

Ko ugotavljajo, da »buržoazni tisk« na veliko piše o posebni vlogi Jugoslavije, zatrjuje anonimni avtor članka s psevdonimom »Sodobnik«, da »sovražna propaganda« v podoben obsegu uporablja geslo »neodvisnosti« nasproti Moskvi, ki ga je spravila na svet Jugoslavija, da »vidijo imperialisti« v geslu o neodvisnosti socialističnih dežel in njihovi »destalinizaciji« nove možnosti zase. Skratka, da hočejo s tem, ko hvalijo Jugoslovansko politiko, udariti po socializmu in izzvati »razcep v socialističnem taboru in v svetovnem komunističnem gibanju«. Prav v takšnem kontekstu pojasnjuje »Novoje vremja«, da je »sporočilo o načrtih glede potovanja predsednika Tita v ZDA še bolj razvnelo tudi zanimanje za »jugoslovansko linijo«.

»Sodobnik« navaja v potrdilo svoje teze več citatov iz zahodnega tiska in se pri tem sklicuje na znani izrek Augusta Bebelja, ki je dejal, da »ko sihi človek pohvali iz ust sovražnika, takoj pomisli, kaj neki je zagrešil. Mislimo pa, da če se je »Sodobnik« skliceval na Bebelja, bi lahko navedel tudi druge primere pisanja ameriškega tiska.

Hearstov »Journal American« je n. pr. pisal:

»Mar bomo zamudili priložnost, da se učimo na napakah iz preteklosti, mar ne bomo domeli, da je komunisten zločin da komunistom, posebno diktatorjem, ni moč zaupati?«

Casniku »Novoje vremja« je uslo tudi opozorilo newyorškega »Daily Mirrora«, da predsednika Tita ni treba

PROTEST PROTI NEMSKEMU POVELJNIKU V ATLANTSKI ZVEZI

Pariz, 8. jan. (Reuter). Francosko združenje bivših borcev odporiškega gibanja je protestiralo sprito vesti, da bo nemški general Speldel imenovan za poveljnika atlantske vojske v Srednji Evropi. V protestu, ki so ga postali vladi, poudarjajo, da Francija ne more dopustiti, da bi njeni armadi poveljeval Speldel ali katerikoli drugi nemški general.

SELWYN LLOYD POJDE V RIM

London, 8. jan. (Reuter). Poročajo, da bo sredi januarja odpotoval v Rim na uradni obisk britanski zunanji minister Selwyn Lloyd, ki se bo ondi mudil tri dni. Med obiskom bo s predstavnikoma italijanske vlade izmenjal mnenja o mednarodnem položaju.

MOSKOVSKI ZAKLJUČKI

razgovorov sovjetske in zahodnonemške vladne delegacije

Moskva, 8. jan. (Tanjug). Predsednik sovjetske vlade Bulganin in predsednik zahodnonemške vlade Grotewohl sta včeraj v Kremlju podpisala uradno poročilo o razgovorih, ki sta jih imeli te dni sovjetska in zahodnonemška vladna delegacija.

Delegaciji sta proučili dogodke na Madžarskem in ugotovili, da so povzročili novo napetost v mednarodnih odnosih. Vladi izjavljata, da je temelj zunanje politike obeh držav aktivni boj za utrjevanje miru in mirno ko-

Sestanek Kitajcev in Vzhodnih Nemcev

Moskva, 8. jan. (Tanjug). — Tu sta se danes sestali vzhodnonemška in kitajska vladna delegacija, ki sta na obisku v Moskvi. Ni znano, o čem sta se razgovarjali, menijo pa, da sta obravnavali mednarodni položaj in medsebojne stike. Komunikacije o teh razgovorih bodo bržkone objavili nocoj ali jutri zjutraj.

Vzhodnonemška vladna delegacija z Ottom Grotewohlom na čelu, ki je imela s sovjetskimi predstavnikoma razgovore od 3. do 8. januarja, je nocoj odpotovala iz Moskve.

Z VSEH STRANI SVETA

OZN DVE BRIGADI VARNOSTNIH SIL

New York, 8. jan. (Reuter). V OZN so sinoči objavili, da se bo vključili v varnostne sile OZN, ki so razporejene na egipčansko ozemlje, tudi ena brazilski pehotni bataljon. Skupaj s novimi indonezijskimi četami bodo varnostne sile OZN zdaj dosegle moč dveh nepopolnih operativnih brigad.

ITALIJA DEMONSTRACIJE KMETIJSKIH DELAVCEV

Bari, 8. jan. (Reuter). V Altamiri, nedaleč od Barija, so izbruhnile večerje demonstracije več sto brezposelnih kmetijskih delavcev. V spopadu s policijo je bilo ranjenih nekaj ljudi, med njimi štiri policaji. Nekaj demonstrantov so prijeli.

EGIPT DEBLOKIRANE LADJE

Kairo, 8. jan. (Reuter). V port-saidsko luko je priplulo danes 13 ladij, ki so bile blokirane v Sueškem

probati, ker je »sovjetski brat po krvi, ali pisanje »Washington Star«, ki je proti predsednikovemu obisku iz naslednjih razlogov:

»Maršal Tito do zdaj ni storil ničesar, kar bi, čeprav megleno, dalo slutiti, da se je oddaljil od glavnih smernic kremejske politike.« Ali morebiti izjava predsednika reakcionarne organizacije »Kolumbovi vitezi«, ki protestira proti temu, da bi povabili predsednika Tita, ker da je »ječar nadškofa Stepinca, preganjavalec vere«, ali pisanje časnika »Tablet«, ki napada Tita kot »grešnika, ki je proti vsemu, za kar so ljudje, ki ljubijo svobodo in so civilizirani.«

Ali se ni morda »Novoje vremja« odreklo navajanju teh citatov iz dveh razlogov? 1. zato, da bi lahko branilo svoje »tezo«, da reakcionarni elementi na zahodu pozdravljajo jugoslovansko politiko; 2. zato, ker so v načinu, na kakršen se omenjeni zahodni kritiki k Titovega obiska v Ameriki in »Sodobnik« lotevajo presojne naše politike, določene stične točke.

Glede na razlike v argumentaciji »Washington Star« in časnika »Novoje vremja«, Hearsta mlajšega in nekakega »Sodobnika«, v njihovem obravnavanju napovedane Titovega potovanja, imamo dejansko opraviti s takimi stičnimi točkami, pa naj je to moskovskemu časniku po volji ali ne: tako eni kot drugi kritizirajo Jugoslavijo zato, ker je njena politika neodvisna, tako eni kot drugi jo kritizirajo s stališča blokovi. Mi pa sodimo, da je prav takšna jugoslovanska politika, politika vsestranskega, enakopravnega sodelovanja velikih in malih narodov primer praktičnega uveljavljanja miroljubne koeksistence, za katero se sicer, vsaj v besedah, tako pogosto poteguje tudi »Novoje vremja«. Kako je potem moč s temi načeli zakladiti obrekovalno pisanje, s katerim servira ta časnik svojim bralcem napovedi o potovanju predsednika Tita v ZDA, ki lahko samo koristi mednarodnemu sodelovanju?

Od kod podobnosti v obravnavanju nameravanega obiska predsednika Tita v Ameriki, tako v Hearstovem tisku kot v »Sodobnikovih« »izvajanjih«? G. A.

Premog - ključno vprašanje

v gospodarstvu Českoslovaške, spričo katerega bodo spremenili tudi letošnji plan

Praga, 8. jan. (Tanjug). Po podatkih, ki jih malone vsak dan objavlja tukajšnji tisk, je vprašanje premoga stalno na dnevnem redu v českoslovaškem gospodarstvu. V domačih premogovnikih nakopujejo rudarji premalo premoga, na drugi strani pa se je zmanjšal tudi uvoz iz tujine, v glavnem iz Poljske. Českoslovaška porabi mnogo premoga v industriji in prometu, hkrati pa ga mnogo predela v koks za izvoz.

Predsednik republike Zapotocky je v novoletnem govoru našteval najvažnejše naloge, ki čakajo českoslovaško gospodarstvo v letu 1957, in postavil na prvo mesto vprašanje premoga, zlasti črnega in premoga za koksiranje. »Ne prikriavamo,« je re-

PRED VOLITVAMI NA POLJSKEM

Boj za utrditev nove poti

»Tribuna Ludu« o pomenu bližnjih volitev za stabilizacijo razmer v deželi, okrepitev miru v Evropi ter mednarodne socialistične skupnosti

Varšava, 8. jan. (Tanjug). — Volitve v poljski Sejem bodo v času zelo zamotanega mednarodnega položaja, piše danes »Tribuna Ludu«, glasilo CK Združene delavske partije Poljske. Od poteka in izida teh volitev bo v veliki meri odvisna stabilizacija razmer v deželi in konsolidacija enotnosti ljudstva okrog delavskega razreda — vodilne družbene sile ter njegove avantgarde — partije. Od izida volitev v Sejem pa bo v določeni meri odvisna tudi okrepitev miru v Evropi ter utrditev svetovne socialistične skupnosti, sodi list nadalje.

Severnovietnamski protest

Hanoi, 8. jan. Severnovietnamska časopisna agencija poroča, da je mislija za zvezo vietnamske ljudske armade poslala mednarodni komisiji za nadzorstvo nad premirjem v Indokini pismo, ki pravi, da so Južni Vietnamci v zadnjih štirih mesecih 158-krat kršili sporazum o demilitariziranem področju med Severnim in Južnim Vietnamom. Mednarodna komisija mora ukretni potrebne, da bi Južni Vietnamci spoštovali ta sporazum.

V članku z naslovom »Dvajseti januar na Poljskem in zunanje« list poudarja, da bodo bližnje volitve potrdile, kako globoko so se v zavest ljudstva zakoreninile ideje oktobrskega preloma na Poljskem. Poljsko partijsko glasilo opozarja na to, da bodo volitve na Poljskem velikega mednarodnega pomena, in ugotavlja, da pojde poljsko ljudstvo na volitve v razmeroma kratkem času po oktobrskem prelomu, ko v deželi razne sovražne sile še niso kapitulirale. Te sile z raznih pozicij napadajo našela in politiko osmega plemena in zato so mnogi prijatelji v skrbih, kako bo v bodočnosti socialistične demokracije na Poljskem.

»Mi niti najmanj ne podcenjujemo pojavov samopašnosti, anarhije in nacionalizma v deželi,« pravi »Tribuna Ludu.« »Nekatere teh pojavov bi bili lahko pravočasno preprečili, drugi pa so bili neogibna posledica prelomnih dogodkov. Zdaj se proti vsem tem pojavom odločno borimo.«

V članku je nadalje rečeno, da novo vodstvo partije in vlada nenehoma iščeta podpore in zupanja vsega ljudstva. Tudi sa-

mo dejstvo, da je vodstvo sklenilo razpisati volitve v tako kratkem času, po globokih pretresih in prelomih, pomeni, da računa z močno podporo in zupanjem vseh domoljubnih in naprednih sil družbe. »Tribuna Ludu« zaključuje svoj članek z besedami, da »mnogi ljudje po svetu, ki so jim socialistični nazori pri srcu in ki odkritosrčno teže za uresničenjem miroljubne koeksistence, za trdno računajo z zmago socialistične demokracije in novih odnosov na Poljskem.«

Stavka v Schleswig-Holsteinu

doslej najdaljša stavka v Zahodni Nemčiji

Bonn, 8. jan. (Tanjug). Stavka kovinarjev v kielskih ladjedelnicah in kovinarskih podjetjih pokrajine Schleswig-Holstein traja že 11 tednov in se nadaljuje. Na današnjem glasovanju o predlogu komisije za poravnavo delovnega spora je 97% delavcev odklonilo predloge, na podlagi katerih naj bi sklenili sporazum z delodajalci. Predstavniki delodajalcev so večeraj sprejeli te predloge in pozvali sindikate, naj ustavijo stavko.

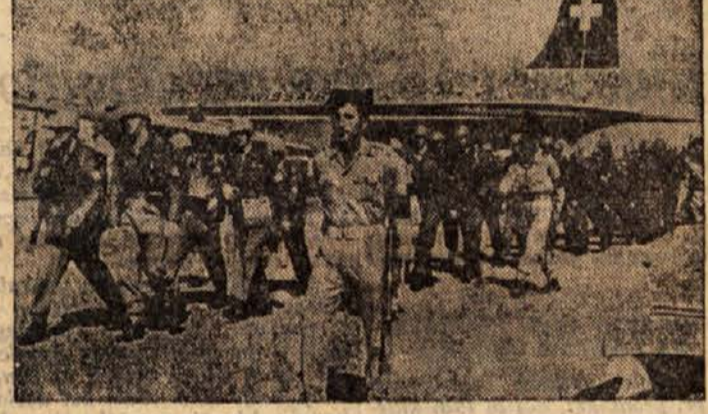
Pod vtisom enodušnosti delavcev je frakcija Socialnodemokratske stranke danes čestitala delavcem k njihovi odločnosti in jih pozvala, naj svoj boj nadaljujejo. Zilavost in vztrajnost, pravijo v teh krogih, je napotila vodstvo stranke, da je opustilo svoja načela o nevmesavanju v zadeve sindikatov in jim zagotovilo javno podporo.

Do današnjega glasovanja je prišlo po poskusu več posredov-

Z oklepniki po sledovih IRA

London, 8. jan. (Tanjug). V krajih vzdolž irske meje si ulstrska policija s pomočjo vojaških enot še nadalje prizadeva, da bi polovila pristaje Irske republikanske armade (IRA). V zaporih v Belfastu je doslej okrog 70 osumlencev, ki so jih aretirali na podlagi posebnih pooblastil. Večraj je ves dan trajala obsežna preiskava v grofiji Fermanagh. Policija je aretirala šest simpatizerjev IRA. Vojaške enote operirajo po teh krajih z oklepniimi vozili.

Irske oblasti ne odobravajo terorističnih dejanj posameznikov v Severni Irski, poudarjajo pa, da takšne demonstracije ljudskega nezadovoljstva ne bodo prenehale, dokler ne bo Severna Irska priključena k Irski.

V Ismailjo se zmeraj prihajajo oddelki varnostnih sil OZN — Na silki četa Norvežanov, ki je bila pred dnevi premeščena na področje Slnaja

BRITANCEM NE NESE

London, 8. jan. (Reuter). Finančni Times piše, da bo britanska vlada v skrajnem primeru morebiti umaknila svoje sile, razporejene na ozemlju Zahodne Nemčije, če ne bi dosegli zadovoljive ureditve glede nemškega prispevka za vzdrževanje teh čet. Pogajanja o tem vprašanju naj bi se v kratkem začela v Bonnu. Casnik, ki velja za glasilo britanskih finančnih krogov, pa meni, da ne bodo obrodile nikakega sadu.

Lani je porabila Velika Britanija za vzdrževanje svojega vojaštva v Zahodni Nemčiji 50 mili-

jonov funtov, medtem ko je bil nemški prispevek minimalen. »Financial Times« piše: »Dosedanji prihranki v nemškem obrambnem proračunu bi popolnoma zadostovali, da bi v nemških markah krili izdatke za vzdrževanje britanskih sil in sil drugih zahodnih dežel v Nemčiji. Zahodnonemški finančni minister pa ni hotel nameritati za to nobenega zneska.« Casnik na koncu ugotavlja, da zelo slabo kaže, da bi tudi poznejša pogajanja v Bonnu na lahek in hiter način rodila kak sad, ki bi ustrezal britanskim zahtevam.

OB GRADNJI NOVE PARTIJE NA MADŽARSKEM

Povezanost z ljudstvom

»Nepszabadsag« o pomanjkljivostih prejšnje in temeljnih načelih nove Socialistične delavske partije Madžarske

V številki z dne 25. decembra objavlja glasilo Socialistične delavske partije Madžarske »Nepszabadsag« članek z naslovom »Kakšna bodi partija«, v katerem pravi, da članstvo zdaj ne skriva svojega mnenja o tem, kakšno partijo hoče imeti. Ko govori o delovanju bivše Partije delovnih ljudi Madžarske, pravi list: »Velikanski birokratski mehanizem je priiskal delovno ljudstvo. Bilo je mnogo samovolje in nezakonitosti. Vse to so počeli v imenu partije in mi smo žal vse to trpeli.«

List potem opisuje sedanje vzdušje med madžarskimi komunisti in v tej zvezi piše: »Partija, ki hoče socializem, lahko dela napake, ne sme se pa oddaljiti od ljudstva. Ne sme mu lagati, če se hoče obdržati. Komunisti hočejo zdaj takšno partijo, ki bo v vseh okoliščinah delala, kar govori, katere vodstvo bo vse svoje skrbi in težave delilo z ljudskimi množicami, od katerih se bo razlikovalo samo po večji zavesti, saj je tudi vodstvo samo otrok

partije in ljudstva. Socialistična delavska partija Madžarske se mora vrniti k viru partije, k revolucionarnemu gibanju. V prihodnje ne sme več nastati položaj, v katerem bi vodstvo brez posvetovanja s članstvom sklenilo, vsem ko bi morale partijske organizacije in člani partije njegove sklepe samo izpolnjevati in popularizirati.

Leninska načela partijske izgradnje slone na tem, da se mora manjšina pokoriti sklepu večine. Med delovanjem Partije delovnih ljudi Madžarske nikoli nihče ni vprašal po večini, nihče se ni posvetoval z njo, marveč je bilo treba izpolnjevati samo napote neznatne manjšine. Članstvo partije vztraja zdaj na svoji pravici, da pride v vseh bistvenih vprašanjih do izraza volja dejanske večine, volja množice partijskega članstva. Potrebna je takšna organizacijska sestava, ki bo omogočila, da pridejo v vodilne organe res najboljši in da lahko članstvo takoj odstavi in zamenja birokratske

ga voditelja.

»Revolucionarna partija,« je rečeno v članku, »pomeni, da mora partija omogočiti, da se v polni meri razvije ustvarjalnost delovnih množic. Socializma ne more ustvariti nobeno centralno vodstvo in noben izvršni komite. To lahko stori samo ljudstvo, predvsem delavski razred. Mnogi so 23. oktobra šli na ulice, ker so hoteli odstraniti zbirokratizirane voditelje, ker so želeli resnični socializem. Socialistična delavska partija Madžarske, njeni voditelji, osnovne organizacije in posamezni člani nikoli ne smejo dušiti zdrave pobude in ustvarjalnega duha širokih množic. Naprotno, boriti se morajo za to, da bodo ljudske množice razvile svojo pobudo. Če nastanejo na poti izpolnjevanja upravičenih zahtev ljudstva ovire časnega značaja, jih je moč odstraniti skupaj z delovnimi ljudmi z mobilizacijo množic. Kolikor so madžarski delovni ljudje časno prišli pod vpliv protirevolucionarjev, se je to lahko zgodilo sa-

mo zato, ker so bili voditelji Partije delovnih ljudi Madžarske gluhi za njihove zahteve in ker so slepo ubirali svojo pot.«

Vprašanje direktorja v podjetju

»Nepszabadsag« je v številki z dne 29. decembra v redni rubriki »Tribuna delavskih svetov« objavil kratek komentar, v katerem obsoja neko podjetje zato, ker je v oglasnem delu »Nepszabadsag« razpisalo natečaj za direktorja. V zvezi s tem natečajem pravi časnik:

»Kakor vemo, oglašila niso poročila uredništva in zanje uredništvo ne odgovarja. Toda ta oglas bi bili morali vrniti tistemu, ki ga je prinesel. Delavski svet ima pravico zahtevati od vsakega državnega organa, da imenuje oziroma izmenja direktorja. Razen tega pa je za imenovanje direktorja potrebna predhodna odobritev delavskega sveta. Za popolnitev direktorjeve mesta z natečajem pa zdaj ni možnosti. Dobro vemo, da ljudje o tem zdaj mnogo razpravljajo. Se več, o tem razpravljamo tudi v stolpcih našega časnika. Toda to vprašanje še ni dokončno urejeno. Na drugi strani pa še velja navedena določba uredbe. Po tej določbi se mora ravnati tudi delavski svet podjetja.«

KAJ JE POKAZAL 18. NATEČAJ ZA INVESTICIJE V KMETIJSTVU

Premalo zanimanja za posojila

Pogoje za najemanje posojil bo treba še izboljšati - Preveč zahtevkov za večja melioracijska in gradbena dela, premalo pa za manjše gradnje in nasade ter za nakup živine in opreme

Po vrstnem redu je 18. natečaj za investicijska posojila iz splošnega investicijskega sklada že peti natečaj Narodne banke za investicije v kmetijstvu. Značilno za zadnja dva »kmetijska« natečaja, to je za 9. in za 18. natečaj, je bilo, da sta bila razpisana že jeseni prejšnjega leta za naslednje leto, da bi investitorjem omogočili začetek črpanja posojil že v začetku leta. Zadnji, to je 18. natečaj, pa ima še posebnost, da se lahko vlagajo zahtevki za posojila stalno ter je bil rok do 18. novembra določen le kot prioritetan. S tem je investitorjem omogočeno, da lahko vnaprejš planirajo, kdaj bodo zahtevali posojila, s čimer naj bi preprečili dosedanje kampanjsko delo pri pripravi potrebne dokumentacije.

Ce primerjamo vlozene zahtevke za 9. natečaj z zahtevki, vloženimi v prioritetnem roku za 18. natečaj, vidimo, da je ostala struktura vloženih zahtevkov približno ista, skupna vsota zahtevkov za posojila pa se je močno znižala, in sicer kar na 27%:

Struktura v %		
9. natečaj	18. natečaj	
gradnje	31,6	40,34
oprema	0,7	0,34
živina	0,2	0,16
nasadi	5,9	7,42
melioracije	61,6	51,74
skupno	100	100

skupno 100		
indeksi	9. natečaj	18. natečaj
gradnje	100	34
oprema	100	12
živina	100	22
nasadi	100	33
melioracije	100	20

Struktura zahtevkov na obeh natečajih kaže veliko pomankljivost: Posvetva in kmetijske

zadruge zahtevajo kredite predvsem za melioracije in velike gradnje, medtem ko je zanimanje za posojila za nasade, živino, opremo in manjše melioracije ter gradbene objekte sorazmerno zelo majhno. Glede na to, da že gradimo dve veliki vinski kleti, da rekonstruiramo predelovalno industrijo in da lahko izvažamo

gamo v razne nasade, neracionalno trošenje obstoječih sredstev. Ker pa so sredstva, ki se vlagajo v različno predelovalno industrijo sorazmerno majhna, jih ne kaže še zmanjševati, ampak bo potrebno predvsem povečati sredstva za ureditev nasadov. Za nasade so premajhni zahtevki predvsem zato, ker v splo-

šaj je bilo mogoče dobiti kredite za opremo in za kmetijske stroje tudi izven natečaja, kmetijske zadruge pa so v ta namen porabile tudi precej lastnih sredstev. Tudi za živino je bilo mogoče dobiti investicijski kredit izven natečaja.

Na natečajih lahko vlagajo zahtevke za posojila investitorji neomejeno iz vseh okrajev. Zato bi bilo pričakovati, da bo največ zahtevkov iz okrajev, kjer imajo malo lastnih sredstev — okrajnih, občinskih in zadržnih. Struktura sredstev, namenjenih kmetijstvu v letu 1956, pa kaže, da so prav tisti okrajni, ki imajo malo lastnih sredstev, vložili tudi majhne zahtevke za posojila iz splošnega investicijskega sklada. Izjemi sta le Koper in Gorica, izmed katerih je prvi kril 33,78%, drugi pa 61,82% vseh vloženih sredstev v lanskem letu s sredstvi iz splošnega investicijskega sklada.

Zimsko škropljenje sadnega drevesja. Za uvoz raznih kemičnih snovi za zaščito drevesja pred vsakovrstnimi škodljivci bomo letos v merilu vse države izdali okroglo 300 milijonov dinarjev. V celoti bodo letos za zaščito rastlin na razpolago — iz domače proizvodnje in iz uvoza — znatno večja sredstva kot v lanskem letu.

Ljubljani se obeta boljša preskrba s povrtninami

S sedanjim preskrbo mest s povrtninami ne moremo biti zadovoljni. Predvsem so preskrbovalna središča povečini vse preveč oddaljena od mest, kar zaradi razmeroma visokih prevoznih stroškov močno podražuje pridelke.

Letos bomo, kot kaže, napravili v izboljšanju preskrbe večjih potrošniških središč precejšen korak naprej. V Ljubljani nameravamo n. pr. številne zadruge in posvetva razširiti ali na novo vpeljati vrtnarstvo. Tako je posevstvo Zadobrova v ta namen določilo 10 ha najboljšo zemljo. V začetku bodo pridelovali le poljske povrtnine, n. pr. zelje, fižol, paradiznik itd., jeseni pa bodo začeli graditi tudi tople grede, kar jim bo naslednja leta omogočilo razširitev asortimenta in vse večje zalaganje trga s povrtninami tudi izven glavne sezone. Pridelki so namenjeni za ljubljanski trg, na katerem bo posevstvo imelo že letos lastno stojnico.

Kako pospešujejo kmetijstvo v Angliji

V šestnajstih letih naraslo število kombajnov od 150 na 30.000 — Uspeh v mlekarstvu: dva meseca na leto »mlečna poplava« — Tudi do razlastitve farmerjev pride

V času, ko smo se pri nas odločali lotiti pospeševanja kmetijstva, je zanimivo, kako to vprašanje urejajo drugod. Pogledimo na primer razmere v Angliji, kakor jih je ugotovila naša sodelavka, ki je pred kratkim obiskala to državo, v kateri se na področju kmetijstva borijo s precej podobnimi problemi kot pri nas.

Glede točnosti se res nisem mogla pritožiti, kajti uslužbenec informacijskega oddelka Ministrstva za kmetijstvo v Londonu M. Bird me je sprejel točno ob dogovorjenem času. Na moja vprašanja o vlogi ministrstva oziroma uspehih novih ukrepov oblasti po vojni za napredek kmetijstva je dejal: »Predvsem se lahko pohvalimo z napredkom mehanizacije v kmetijstvu, saj smo domačo proizvodnjo kmetijskih strojev tako razmahnili, da gotovo ne pretiravamo, če trdimo, da je sedaj angleško kmetijstvo najbolj mehanizirano na svetu. Zelo se je povečalo število traktorjev in če je bilo leta 1939 le 150 žetvenih strojev (kombajnov), so jih uporabljali pri žetvi leta 1955 že 30.000. Na farmah so nedvomno tudi stare tradicije obdelovanja, ki pa se prepletajo s sodobnimi znanstvenimi metodami, h katerim teži slednja, tudi najmanjša farma. Na drugi strani je res, da je tudi nekatere angleške farmerje treba prepričevati, preden se oprimejo novih načinov proizvodnje.«

ZEMLJA JIM JE NADVSE DRAGOCENA

Anglija, ki je zelo gosto naseljena, pridelala le polovico potrebnih kmetijskih pridelkov, polovico pa jih uvažava. V kmetijstvu je zaposleno okrog 1 milijon ali 5% vse delovne sile. Po vojni so povečali kmetijsko proizvodnjo za okrog 55%, toda ob istem številu delavcev. Za vsako ceno pa hočejo še povečati storilnost dela in znižati proizvodne stroške. To je ena njihovih najvažnejših nalog. Posebno velike uspehe so dosegli v živinoreji. Sedaj krijejo že vse potrebe po mleku sami in kaka dva meseca v letu poznajo celo »mlečno poplavo«. Takrat se posebej propagirajo uživanje mleka, ki je mi-mogrede povedano, v Angliji že močno v navadi. Rodovitna zemlja, ki je moč-

letih, so zabeležili okrog 400 razlastitev. Pravijo, da je to malo in da glede na to, da daje država za vse panoge kmetijstva razen vrtnarstva letno okrog 200 milijonov funtov šterlingov, gotovo ni pretirano, če oblast za vsakogar izdatno pomoč od farmerjev tudi zahteva, da dobro uspešno gospodarijo in pridelajo čimveč življenjskih potrebščin. Razlog za to je med drugim nedvomno tudi neuravnovešena plačilna bilanca, ki ne prenese povečanja uvoza. Povsod na podeželju je široko razpredena mreža kmetijske posvetovalne službe, ki je v veliko pomoč farmerjem, saj lahko vsak brezplačno dobi koristne nasvete, kako graditi gospodarska poslopja, kaj in kako bolje pridelovati itd. Da bi še čimbolj povečali število predvsem klavne

živine, zelo pospešujejo pridelovanje živinske krme, za gnojenje travnikov pa dobe farme umetna gnojila po znani ceni, ker znaša državna pomoč oziroma subvencija za umetna gnojila približno eno tretjino polne cene gnojil. Država nosi tudi polovico stroškov za gradnjo silosov.

Medtem ko so v živinoreji napravili že velik korak naprej, pa z uspehi v prasičereji še zdaleč niso zadovoljni. Prasičereja je razen proizvodnje mleka ena najdražjih kmetijskih panog. Nedvomno zelo kritično ocenjuje svoje uspehe, če upoštevamo, da so pasemski prašiči (yorkširo) znani po vsem svetu in jih uvažamo tudi mi, a kljub temu pravijo, da še vedno s križanjem skušajo priti do najustreznejše pasme zlati pršutarjev, da bi tako čimbolj omejili uvoz. Tudi preveč pasem še imajo, zaradi česar se njihova prašičereja še ne more meriti z najnaprednejšimi državami.

TUDI V BODOČE BODO PODPIRALI FARME

»Naše glavne načrte v kmetijstvu za bodočnost lahko strnem v naslednje: Tudi v bodoče bomo pomagali in podpirali farme, da bodo več in hkrati ceneje pridelovale. V ozki povezavi z vsem tem pa je seveda pravilno izkoriščanje kmetijskih površin.«

Nameste komentarja: zelo podobne probleme in naloge ima tudi naše kmetijstvo. So pa seveda še mnogo resnejše in zahtevajo ogromno naporov zaradi zastalosti našega gospodarstva. Gotovo pa je, da bo pri nas, kjer se borimo za vsak kilogram žita, tudi zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o obdelovanju opuščeni zemljišč, katerega predlog so že predložili Vezni ljudski skupščini, prispeval, da bodo vse naše obdelovane površine dobro obdelane. Škoda bi bilo misliti, da bomo to dosegli brez izvajanja zakona, brez dosledne skrbi za to s strani občinskih ljudskih odborov, pa čeprav bo to včasih tudi boleče.

M. R.

Ljudski poslanci predlagajo

O kmetijstvu so na zadnjem zasedanju Zvezne ljudske skupščine zelo veliko razpravljali. Bilo je tudi mnogo predlogov, kako izboljšati sedanje razmere o tej pomembni gospodarski panogi.

OLAJŠAVE PRI ODOBRAVANJU REGRESA ZA UMETNA GNOJILA

Poslanec Nikola Bosanac je n. pr. predlagal, naj bi tudi kmetijskim zadrugam priznali regres na ceno za umetno gnojilo takoj ob nakupu podobno kot kmetijskim delovnim zadrugam in kmetijskim posevstvom, ne pa šele ob prodaji. S tem bi številnim privatnim kmetovalcem — zadržnim članom — omogočili večjo in tudi pravočasno uporabo umetnih gnojil, kar bi znatno prispevalo k povečanju pridelka, kmetijskim zadrugam pa bi hkrati olajšali finančno poslovanje. To je prav tako zelo pomembno, saj vemo, da so mnoge zadruge zelo šibke v knjigovodstvu, tako šibke, da neredke niti ne znajo izkoristiti odobrenega regresa in tako plačajo umetno gnojilo po 32 din namesto po 18 din kilogram.

Proti temu predlogu v razpravi ni bilo izrečenega nikakega pomisleka in je upravičeno upanje, da bodo kmetijske zadruge že v letošnjem letu v pogledu odobranja regresa za umetno gnojilo izenačene s kmetijskimi delovnimi zadrugami in kmetijskimi posevsti. Nasprotovanje se pričakuje le s strani trgovaških podjetij, ki bi se jim z zmanjšanjem prodajne cene za 14 dinarjev pri kilogramu znatno zmanjšal promet.

KRATKOROČNI KREDITI ZA UPORABO ZADRŽNE MEHANIZACIJE

Isti poslanec je tudi predlagal ukrep, s pomočjo katerega bi prav gotovo pridobili številne zasebne kmetovalce, da bi bolj uporabljali razpoložljivo mehanizacijo kmetijskih zadrug. Le-tom naj bi namreč odobrvali kratkoročna posojila, da bi lahko kmetom zorale polja na kredit in bi

Južno sadje v naši državi

V naši državi gojimo iz leta v leto več dreves južnega sadja. Leta 1949 je bilo na primer po statističnih podatkih v vsej Jugoslaviji 3700 limonovcev, lani pa je 8453, izmed katerih jih je rodilo 5382 in sicer povprečno po 7,6 kg limon na drevo. Mandarini imamo že 69.880, oliv nad 5 milijonov (leta 1949 komaj okrog 250.000), figovih dreves pa 1.713.000, izmed katerih jih je lani rodilo 1.439.000 in sicer povprečno po 14,9 kg fig.

precejšnje količine kvalitetnega sadja, pomeni nesorazmerje med sredstvi, ki jih vlagamo v predelovalne objekte za sadje in gozdarje ter med sredstvi, ki jih vla-

met poravnal zadrugi svoj dolg ob prodaji pridelkov. Lahko bi plačal tudi s pridelki. Tak sistem so ponekod samoiniciativno uporabljali že v lanskem letu ter so imeli odlične uspehe.

Ce bi kreditiranje za uporabo mehanizacije uvedli na splošno — s predpisi Zveznega izvršnega sveta — ne bi bilo druge »škodice«, kot da bi bili traktorji in drugi stroji bolje izkoriščeni kot doslej, kar bi hkrati pocenilo uporabo mehanizacije, in da bi odpadlo sedaj zelo razširjeno kreditiranje med kmeti samimi. Kmet, ki so sedaj zorje njivo s konjsko ali poloskovo vprego, ker mu traktor ni dosegel, namreč tudi ne terja takojšnjega plačila, ampak počaka do jeseni, kolikor se mu seveda prvi že poprej ne oddolži s kakim drugim delom.

NOV SISTEM ZA PLAČEVANJE DAVKA NA VINO IN ŽGANJE

Se mnenje o plačevanju davka na vino in žganje. Pododbor odbora za gospodarstvo Zveznega zbora je v razpravi o tem vprašanju prišel do ugotovitve, da bi bilo koristno spremeniti obliko pobiranja tega davka. Nameste, da bi ga plačeval proizvajalec, naj bi ga poslej pobirali v obliki davka na promet s temi pridelki. S tem bi zagotovili, da bi bil obdavec ves pridelalec, medtem ko sedaj mnogi proizvajalci prikrijejo del alkoholnih pijač, ki so podvržene obdavecju.

Prednost novega sistema pa ni samo v tem, da pride skupnost celo do nekaj več sredstev kot sicer — tako vsaj je pokazala lanskeletna izkušnja na Hrvatskem, kjer so po posebnem dovoljenju Zveznega izvršnega sveta poskusno uvedli novi sistem — ampak tudi v tem, da odpade mučno popisovanje zaloga vina in žganja po domovih oziroma kletih proizvajalcev.

DOMAČO PROIZVODNJO UMETNIH GNOJIL BO TREBA POVEČATI

V letošnjem letu bomo v našem kmetijstvu uporabili predvidoma okrog 800.000 ton umetnih gnojil. Okrog 230.000 ton jih bomo proizvedli sami, okrog 570.000 ton pa jih bomo uvozili (za 480 tisoč ton so že zagotovljena devizna sredstva), kar nas bo stalo okrog 10 milijonov dolarjev, to je blizu 6,5 milijarde dinarjev. Naslednja leta se bo ta izdelek še povečal, ker bo v skladu s pospeševanjem kmetijstva treba uvažati vse večje in večje količine gnojil. Zato pa pododbor za investicije odbora za gospodarstvo Zveznega zbora meni, da bi bilo potrebno čimprej — po možnosti že letos — zagotoviti sredstva za začetek gradnje velike nove tovarne umetnih gnojil. Razume se, da je nujna tudi obnova in razširitev že obstoječih tovarn.

Z delom na vseh področjih družbene dejavnosti

si člani Zveze borcev narodnoosvobodilne borbe najlaže zagotove svoje pravice

Na konferenci predstavnikov občinskih odborov Zveze borcev, ki je bila v Mariboru v nedeljo, je poročal predsednik Okrajnega odbora tov. Franc Zalaznik-Leon o uspešnem delu v minulnem letu, hkrati pa opozoril na slabosti, ki bi jih morali odpravljati bolj odločno. V plodni razpravi, v kateri so sodelovali tudi zastopniki okrajnega komiteja Zveze komunistov, okrajnega ljudskega odbora, rezervnih oficirjev, predvojaške vzgoje in drugi, se je izkristaliziralo več napotkov, ki bodo lahko koristno služili odboru in osnovnim organizacijam.

SE VEDNO PREMALO ČLANOV

Vse organizacije Zveze borcev v mariborskem okraju imajo nekaj več kot 11.000 članov, a vzlic temu je še precej ljudi, ki bi bili lahko člani, zunaj organizacije. V nekaterih, predvsem v hribovitih krajih, je opaziti upadanje števila članov, kot v občini Podvelka, kjer je sedaj samo 652 članov, pred štirimi leti pa jih je bilo samo v Ribnici več kot 1000.

V razpravi so ugotovili nekatere vzroke. Zaradi preozke dejavnosti osnovnih organizacij vidijo v njih nekateri ljudje samo neke vrste podporno društvo, ki naj bi pomagalo s podporami in skrbelo za spomenike, grobove padlih borcev in podobno. Takšno delo ni dovolj privlačno, kajti toliko let po vojni ni mogoče graditi samo na tradicijah

Mariborska dramska šola lepo uspeva

V nedeljo, 1. januarja se je na odru Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru odvijala polnoletna interna produkcija dramske šole. Šola, ki dotuje letos že četrto leto, je organizirana v sklopu Okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev okraja Maribor. Vodijo jo pa igralci in režiserji SNG Maribor.

Ob letošnjem polnoletnem obračunu dela se je izvrstno pred avditorijem okrog 60 mladih ljudi, med njimi člani Svobod in prosvetnih društev iz Maribora in bližnje okolice, najvpejše dijake učiteljske in drugih mariborskih srednjih šol. Pokazali so uspehe in napredek svojega dela v zadnjih mesecih, ko so za svojo strokovno izobrazbo živeli mnogo ur. Lep uspeh produkcije pa je pokazal, da vesitno in priznava delo predavateljev ter marljivo sodelovanje mlade študentske javnosti.

Recitatorji iz razredov M. Godinove in R. Lavrača so pokazali lepo rasti. Vklji razredi pa so v izvajanju odlokov iz raznih dramskih del pokazali že lepo kulturo odrskega jezika in mnogo kvalitete, ki so potrebne dobremu igralcu. V igro so jih uvajali: M. Bedenkova, M. Gorinkova, M. Dobovžkova in režiser Miran Herzog. Videli smo med njimi tudi nekaj odskih talentov, ki bodo v vsakem vsakemu amaterskem odru, nekateri pa bodo našli pot tudi na akademijo. Vsi pa bodo pozneje svoje znanje prenašali med igralce amaterje, jih dvigali in tako pomagali k splošni rasti našega amaterskega J. K.

Iz majhnega raste veliko

Na Senovem so izvolili občinski svet Svobod in PD

Pravkar so se zbrali na Senovem delegati Svobod in prosvetnih društev s področja občine in si izvolili svet Svobod in PD, ki šteje sedem članov.

Ze lani se je prosvetno delo v senovski občini dokaj živo razvijalo. Čeprav sta dotlej delovali le dve društvi, Svoboda na Senovem in v Brestanici, so lani ustanovili dve novi društvi, v Koprivnici in pri Antonu. Le-ta sta se skoro iz nič prebili skozi začetne težave. Obema manjkajo primarni prostori, toda obe igralški družini sta že nastopili s samostojnimi predstavami. Pri tem jima je znatno pomogla senovska Svoboda. V Koprivnici in pri Antonu poslujeta knjižnici. Koprivničani so na Silvestrovo nastopili tudi že z mešanim in moškimi zborom. Občinstvo je v velikem številu obiskalo njih prireditve in ni varčevalo s priznanjem.

Toda iz začetkov rastejo načrti, ki niso majhni. Koprivničani so že začutili potrebo po boljših in večjih prostorih, razred v šoli jim je pretesen. Zgradili si bodo dom, ki jim bo za njihovo delo nudil vsaj najpotrebnejše. Izvolili so si gradbeni odbor, ki je že pričel delati. Razen prostorov za društvo bo v domu tudi pošta in ambulanta. S tem bo kraj še posebej pridobil. Zbrali so tudi že domala 80 m² lesa. Prosvetno društvo v Koprivnici, ki je dobilo ime po pesniku Antonu Aškercu, je svoje delo zastavilo nad vse krepko. Enako tudi Prosvetno društvo »Adam Bohorič« pri Antonu.

Novoljubljenemu občinskemu svetu Svobod in PD se nudi torej dosti dela. Marsikje se bo šlo dalo kaj storiti. Kraj v hribovih so mnogokrat najhvaležnejša tla za nova društva. Treba bo le pogoditi obliko in način, ki bo najboljše zadel potrebe in zajel zanimanje ljudi. So kraji, ki

slavnih borb, temveč bi morali aktivno sodelovati tudi pri ustvarjanju lepšega življenja.

Mnoge žene, ki so med vojno izgubile moža, so se umaknile iz javnega življenja, ker jim manjka tiste prijazne, tovariške besede, ki so je bile vajene ob obisku partizanov in aktivistov med borbo. Nekatere bi potrebovale več materialne pomoči, večina pa potrebuje predvsem moralno vzpodbudo. Zato bi jih naj bišvi borci in aktivisti ob priložnosti večkrat obiskali in se z njimi tovariško pomenili.

ZAKONITIH MOŽNOSTI JE DOVOLJ

Večkrat je slišati tožbe ali celo jadicovanje, da razni organi zapostavljajo člane Zveze borcev pri delitvi stanovanj, zaposlitvi in podobnem. Taki primeri se na žalost res dogajajo. Toda teh ni mogoče odpravljati tako, da bi obšli zakone in pristojne organe, kakor so nekateri poizkušali. Člani Zveze borcev morajo biti najbolj dosledni borci za zakonitost, hkrati pa skrbeti, da bo čimveč njihovih ljudi izvoljenih v razne odbore, delavske svete, imenovanih v komisije in druge organe. V teh organih bodo lahko poskrbeli po zakoniti poti, da bodo njihovi člani dobili, kar zaslužijo.

STIPENDIJE IN PODPORE

Organizacije Zveze borcev so s pomočjo ljudskih odborov precej dobro poskrbele za otroke padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. V mariborskem okraju prejema stipendije okrog 900 otrok v skupnem mesečnem znesku 1.684.000 din. Med šolskimi počitnicami so omogočili taborjenje in bivanje v zdravstvenih kolonijah 431 otrokom. Teže je dati podpore ob izrednih prilikah in nesrečah, ker odbori Zveze borcev niso imeli za ta namen posebnih sredstev. Zato so bile take podpore skromne.

Mnenja, kako naj bo s podporami letos, so deljena. Okrajni odbor Zveze borcev meni, da bi potrebovali za podpore poseben sklad. Drugo mnenje pa je, naj bi člani Zveze borcev iskali podpore pri socialnem skrbstvu, le-to pa bi upoštevalo, če je bolezen ali druga nesreča posledica sodelovanja v narodnoosvobodilni borbi.

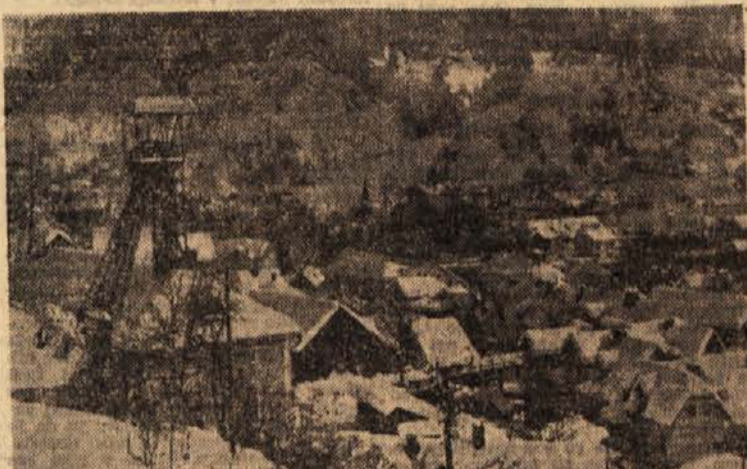
NA TERENU JE SE ZGODOVINSKI MATERIAL

Organizacije Zveze borcev so zbirale predvsem življenjepise in druge pisane podatke, zemanjale pa so razne predmete, češ da jih ni več. To trditve so ovrgli zbiralci iz mariborskega

muzeja, ki so lani zbrali 2097 raznih predmetov, med njimi tudi operacijske mize, razmnoževalne stroje in druge večje stvari, čeprav niso mogli obiskati vseh krajev. Zato bo treba take stvari zbirati bolj dosledno. Tudi pri zbiranju in urejevanju pisanih dokumentov bodo morale organizacije pohiteti, če bodo hotele, da bi bili vsi podatki objavljeni v posebnih knjigah.

OKRAJNI ODBOR JE DOBIL PRAPOR

Ob zaključku konference je narodni heroj Tone Vidmar-Luka razvil prapor Okrajnega odbora Zveze borcev Maribor, ki naj bo namesto slavnih partizanskih zastav simbol vseh naporov, prestanih med narodnoosvobodilno borbo, hkrati pa naj se pod njim zbirajo tudi sedanji borci za lepšo bodočnost. P. J.

Zimski motiv iz Idrije

Pričakovanja se uresničujejo

V našem listu smo obširno poročali o otvoritvi nove ribe valnice v Idriji. Iz poročila na rednem letnem občnem zboru idrijskega »Ribiškega društva«, ki je bil v nedeljo, pa že lahko razberemo, da se pričakovanja naših ribičev prav lepo uresničujejo. Prvi zarod že dobiva očke in bo kmalu spuščen v vodo. V valnici imajo sedaj že preko 200.000 iker, 150.000 pa imajo pripravljenih za osmukanje. Načrt, ki predvideva 250.000 postvri in 100.000 lipanov ter vzgojitev 5000 mladic, bo torej v celoti izpolnjen. Se lani so morali naši ribiči potrošiti 426.000 din za oplojevanje svojih voda, letos pa bo ta izdatek popolnoma odplačan. Vodni revir društva znaša 50 ha, od tega pa je bilo zaradi rudniške katastrofe 40 ha popolnoma uničenih. Z marljivim in vztrajnim delom pa bo že v teku leta vsa škoda popravljena in računajo, da bo v začetku prihodnjega leta tudi ta odsek Idrijske spet odprt za ribolov.

Društvo šteje 48 aktivnih ribičev, med katere so sprejeli tudi nekaj pionirjev ter že letos tudi

Novomeški gasilci so dobili nov avtomobil

Pred Novim letom so dobili novomeški gasilci nov, lep gasilski avtomobil za prevoz moštva in orodja. Avtomobil je precej velik, v njem je prostora za eno desetino moštva, ki more s seboj vzeti najnujnejšo opremo. Tudi motorna brizgalna je vgrajena v avtomobil. Avtomobil je podaril društvu Občinski ljudski odbor Novo mesto za 80-letnico.

Mladi prihajajo, starejši odhajajo

V nedeljo popoldan so imeli gasilci v Predosljah redni letni občni zbor. Po poročilih članov upravnega in nadzornega odbora se je razvila dokaj živahna in plodna razprava, v katero so posegli tudi gostje.

V zadnjih letih so kupili novo motorno brizgalno, razvili so svoj društveni prapor, letos pa so kupili nov gasilski voz. Eden izmed najhvaležnejših uspehov pa je nedvomno skrb za vzgojo mladih kadrov v gasilstvu. Društvo ima v svojih vrstah tudi pionirsko desetino, mladinsko in žensko, katere so na letošnjih tekmovanjih zelo lepe uspehe. Vgojili so tudi mlajše člane za vodnje društva, tako da so pri volitvah novega upravnega odbora izvolili mlajše člane. Predsednik društva bo Jože Šter, poveljnik pa Naco Krč.

Bivšega predsednika Jožeta Nograška in blaginjaka Jerneja Rozmana, pa so izvolili za zastavna člana društva. Nograšek je bil 32 let predsednik, Rozman pa 26 let tajnik društva. Oba imata tudi največ zaslug, da je društvo tako delavno in da je tako gospodarsko napredovalo.

Za bodoče delo so sprejeli več pomembnih sklepov, zlasti je bilo mnogo predlogov za množično usposabljanje mladih v dobro gasilstvo, to pa jim bo uspelo le s praktičnim vajami in predavanji, da bodo tako kos vsakemu požaru, ki bi nastal v vasi ali okolici. Tudi glede preventivne službe so sprejeli nekaj sklepov. Letos bodo kupili električno sireno, s katero bodo opozorili na požar ali na elementarne nesreče. R. C.

Največja skrb delavskemu in družbenemu upravljanju

V sindikalni dvorani »Beton« v Celju je bil v nedeljo XI. redni občni zbor Okrajnega sindikalnega sveta. Zbora so se razen delegatov udeležili tudi predstavniki IO Republiškega sveta sindikatov Slovenije Kvas Jakob, sekretar OK ZKS za celjski okraj Franc Simonič, sekretar OO SZDL Jakob Zen, sekretar občinskega komiteja ZKS Celje Cveto Pelko, predsednik občinskega sindikalnega sveta Celje Rudi Perperko ter drugi.

Na občnem zboru je poročal o delu sindikata in problemih sindikalnega dela predsednik Okrajnega sveta sindikatov Celje Albin Medved. — Smelo lahko trdimo, da je potekal občni zbor v povsem drugem duhu kot minule leta. Poročilo predsednika Medveda, pa tudi razprava je bila stvarna odraz dela sindikalnih organizacij ter problemov iz življenja delovnih ljudi.

Okrajni sindikalni svet v Celju je lani posvetil mnogo pozornosti delu organov samoupravljanja. Sindikalni sveti in organizacije so spremljali dejavnost delavskih svetov in organov družbenega upravljanja ter na tem področju ugotovili precejšen pozitiven napredek, prav tako pa tudi nekatere slabe strani. Menimo, da bo prav, če tudi na tem mestu povemo kaj več o nekaterih pomanjkljivostih.

V celjskem okraju je delo delavskih svetov nekoliko slabše zlasti v manjših podjetjih in obrtnih obratih. To sicer ne drži za vse. Vzrok za to so prav gotovo slabša aktivnost organizacij ZK in tako tudi sindikalnih organizacij. Zato bodo morali okrajni sindikalni svet in občinski sveti več pomagati takim kolektivom. Predvsem bo treba v takih primerih bolj utrditi sindikalne organizacije.

Delavski sveti so se v celjskem okraju lani precej pomladili. Nasproti letu 1954 celo za 50 odstotkov, kar je zlasti zasluha dela organizacij ZKS in sindikalnih odbornikov. V delavske svete je sedaj vključeno 2072 članov, od tega 1692 delavcev in 380 nameščencev, v upravnih odborih pa je skupno 606 članov — 441 delavcev in 195 uslužbencev. Nasproti stanju v letu 1954 je v organih delavskega upravljanja 50 žena več.

Kot slabost je šteti tudi nezadostno povezanost med delovnimi kolektivi in občinskimi ljudskimi odbori. Ponekod so odgovorni občinski funkcionarji vse premalo seznanjeni z delom in problemi v podjetjih. Taki pojavi nedvomno ne koristijo procvitu krajevnih skupnosti. Na slednjem občnem zboru je prišla do izraza želja, da bi v občinah osnovali zore proizvajalcev.

Prav tako ne gre prezreti nezadostnega sodelovanja delavcev v raznih organih družbenega upravljanja. Od 1281 članov šolskih odborov v okraju je le 200 članov delavcev, prav tako sodeluje premalo delavcev v družbenih organih v zdravstvu. Resda proizvajalcev nihče ne odriva,

pač pa je slednje stanje odraz premajhne povezanosti sindikata in družbenih organov. V organih družbenega upravljanja v zdravstvenih ustanovah so pretežno nameščenci. Kako pomembno je sodelovanje neposrednih proizvajalcev v teh družbenih organih, povedo tudi številke o trošenju sredstev, delovnih nezdolah, obolenjih itd. Lani so v celjskem okraju potrošili za zdravstvene in socialne dajatve več kot 3 milijarde dinarjev. Samo za ambulanto zdravljenje so v prvih 11 mesecih porabili 79 milijonov din, za zdravljenje v bolnišnicah 250 milijonov. V zvezi s tem nastajajo različni problemi in prav je, da je na tem področju čim več družbene kontrole.

Občni zbor je razpravljal tudi o strokovni in politični vzgoji upravljalcev. Sveti in organizacije po podjetjih in ustanovah naj bi temu tudi v bodoče posvetile vso skrb. Precej govora je bilo tudi o sedanjem plačnem sistemu in njegovih slabostih, nadalje o proizvodnosti dela, problemih obrti in drugih vprašanjih.

Ce upoštevamo, da je občni zbor OSS Celje, ki predstavlja več kot 39.000 zaposlenih delavcev in uslužbencev, tehtno razpravljal o proizvodnosti dela, organizaciji dela in skrbi za človeka, smemo pričakovati, da bodo sindikalne organizacije v tem letu slednjim vprašanjem posvetile kar največ skrbi. Realna razprava o problemih sindikalnega dela in življenja delovnih ljudi je tudi odraz čedalje večjega poglobljanja v bistvene probleme življenja. F. K.

Znižali so cene mesa

Mesarija in klavnica Mozirje je preteklo soboto znižala cene govelega mesa. Cena prvi kategoriji je 230 din za kilogram, cena drugi kategoriji pa 180 din. Potrošniki so odločitev klavnice in mesarije Mozirje pozdravili. Zal pa je v mozirski občini samo v Mozirju meso cenejšje. Menimo, da bi ga lahko pocenili tudi v drugih krajih občine. Občinski ljudski odbor bo v kratkem ponovno sklical vse mesarje in obravnaval to vprašanje. Potrošniki sami bi morali o tem vprašanju več razpravljati. Pri mesarijah bi mogoče kazalo tudi izvoliti potrošniške svete. V Mozirju so to že storili.

ZA SVOJ TRETJI OBČINSKI PRAZNIK ČESTITAJO VSEM SVOJIM OBČANOM TER JIM ŽELIJO MNOGO USPEHOV PRI NADALJNJEM RAZVOJU OBČINE

- OBČINSKI LJUDSKI ODBOR, ŽELEZNIKI
- OBČINSKI ODBOR SZDL, ŽELEZNIKI
- OBČINSKI KOMITE ZKS, ŽELEZNIKI
- OBČINSKI ODBOR ZB NOV, ŽELEZNIKI
- OBČINSKI SINDIKALNI SVET, ŽELEZNIKI
- OBČINSKI KOMITE LMS, ŽELEZNIKI
- ZDRUŽENJE REZERVNIH OFICIRJEV, ŽELEZNIKI
- DRUŠTVO UPOKOJENCEV, ŽELEZNIKI
- OBČINSKI ODBOR RK, ŽELEZNIKI

IN DELOVNI KOLEKTIVI PODJETIJ:

- »NIKO«, TOVARNA KOVINSKIH IN ELEKTRO MEHANIČNIH IZDELKOV, ŽELEZNIKI
- MEDZADRUŽNO LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE ČEŠNJICA
- USNJARNA, ŽELEZNIKI
- ČEVLJARSKA ZADRUGA »RATITOVEC«, STUDENO OBRTO PODJETJE, SELCA
- KMETIJSKA ZADRUGA, DRAŽGOŠE
- KMETIJSKA ZADRUGA, ČEŠNJICA
- KMETIJSKA ZADRUGA, MARTINJI VRH
- KMETIJSKA ZADRUGA, ZALI LOG
- KMETIJSKA ZADRUGA, SORICA
- KMETIJSKA ZADRUGA, SELCA
- KMETIJSKA ZADRUGA, BUKOVICA
- KMETIJSKA ZADRUGA, ZGORNJA SUŠA

VSA TRGOVSKA PODJETJA, TRGOVINE IN GOSTIŠKA OBČINE ŽELEZNIKI

OB VISOKI ZMAGI ČESKOSLOVAŠKIH HOKEJISTOV NAD JESENICANI

Zmagali so pionirji evropskega hokeja

Razgovor s športnim urednikom lista »Slobodno slovo« o češkoslovaškem hokeju

Na Tribunah pod Mežakljo je bilo premale prostora

»Spartak« (Brno) : Jesenice 19:1

V gostujočem moštvu je igralo pet državnih reprezentantov

Bolj kot pred katerim koli mednarodnim srečanjem v hokeju na ledu, je bilo jeseniško športno občinstvo vznemirjeno večer, ko so iz avtobusa izstopili hokejisti češkoslovaških klubov »Spartak« in »Rude Hvezda« iz Brna. Jeseničani so bili namreč, kar zadeva nasprotnike njihovega moštva, že nekajkrat zasofarani. Vsa moštva so bila slabša od domačinov, tako da si je bilo težko ustvariti sodbo, kaj in koliko pomeni jeseniški hokej. To pot pa so Jeseničani temeljito občutili nasprotnika, ki sodi v 1. evropski razred.

Gostje so popoldne počivali, kajti 24 ur trajajoča vožnja jih je precej utrudila. Jeseniški hokejisti pa so ta dan pred večernim srečanjem delali v železarni kot običajno. Ko smo to povedali vodji gostujoče ekipe, je dejal, da so tudi vsi njihovi fantje, razen Osmera, ki je učitelj telesne vzgoje, delavci.

Ze dobro ure pred začetkom tekme so ljudje začeli polniti veliko tribuno, ki pa je bila ob tem srečanju premajhna, saj je stadion napolnilo skoraj 6000 ljudi. Pet Putnikovih avtobusov in drugih avtomobilov je tudi iz Ljubljane pripeljalo najmanj tisoč gledalcev. Ob tem velikem obisku je bilo opaziti, da ne zadovoljujejo le slabe garde robe in bite (za to prilžnost so postavili še enega), marveč da so potrebne tribune tudi na severni strani stadiona.

Občinstvo je viharno pozdravilo obe moštvi in vseskozi dajalo priznanje odličnim gostom pa tudi domačim igralcem za njihovo poštvovalnost. Moštvi sta nastopili z naslednjimi igralci:

zadel puck. Tega je lovil s čudovitim refleksom. V tej tretjini je Novaka v vratih zamenjal pri domačem moštvu Korantar. Tudi on je branil dobro.

Kako so igrali gostje

Takoj je bilo opaziti, da so bili gostje hitrejši, da imajo boljše tehniko drsanja in ob njej tudi to, da se domači igralci ne znajo zaustavljati, kar jim je zelo škodovalo. Gostje so s palico vodili puck na način, ob katerem nasprotniki ni mogli vedeti, kam ga bo podal. Najpomembnejša pa je bila vsekar njihova drža. Gre za nagib telesa in palice, ki sta nakazovala varljivo smer. Zelo radi so podajali tako, da so si igralci drseči puck drug drugemu odstopali, medtem pa so bliskovito prodirali proti vratom.

Tekme z močnejšimi nasprotniki

Ali po neodločenem rezultatu, ki ga je dosegla Češkoslovaška A reprezentanca proti SZ in zmagi vseh B reprezentanc proti A reprezentanci SZ s 3:1, menite, da je češkoslovaški hokej letos boljši kot pa lani?

Moje mnenje je, da ni boljši, čeprav bi bilo to soditi po rezultatih, ki jim je v tej sezoni dosegla češkoslovaška reprezentanca. Tekma med našo mlado reprezentanco in A reprezentanco SZ je bila prav v Brnu. Naša reprezentanca, sestavljena iz mlajših hokejistov, ki je v njej igral tudi Posch, član Spartaka, je igral res izvrsno, toda trajalo bo še nekaj sezon, da bo postala zanesljiva in da jo lahko zamenjamo z našo dosedanjno reprezentanco, ki so v njej starejši, toda zato v mnogih, najtežjih mednarodnih srečanjih pred nami in zkušeni hokejisti.

Kaj menite o igri jeseniškega moštva?

Predvsem so to poštvovalni igralci, in ker so še mladi, se lahko še marsikaj nauče in dosežejo. Na vrata streljajo v prehitrem zaletu in ne znajo varati nasprotnika. Naše moštvo je bilo zanje premočno, vendar je dobro, da igrajo z dobrimi moštvi, saj se od njih lahko kaj nauče.

Občinstvo je bilo zelo fair.

Klinar, temperamentni napadalec »Jesenice«

HOKEJISTI »LJUBLJANE« SO SE VRNILI IZ TUJINE

Poraženi - toda s častnim rezultatom

Ljubljana, 8. jan. — Včeraj so se s Poljake vrtni hokejisti »Ljubljane«, ki so se po uspehu v Avstriji udeležili še turnirja v Krynici na Poljskem. V kratkem razgovoru z njimi smo zvedeli nekaj podrobnosti o tem.

Iz Zell am See so ljubljanski hokejisti preko Dunaja in ČRS odstopali na Poljsko do Katowic, od kod pa so sesturni vozniki z avtobusom prispeli v Krynico. Zaradi neudobne vožnje, lani so jih namreč že pri poljski meji pričakali s spalnim vozom, so bili precej utrujeni in zato zelo zadovoljni, da jim je bil žreb naklonjen, oziroma da prvi dan niso igrali. Na turnirju so sodelovali avstrijski državni prvaki EK Englmann, KTH Krynica, in HC »Ljubljane«. Po navedeni prijaznem sprejemu so si kljub utrujenosti na Silvestrov večer ogledali prvo tekmo turnirja med Krynico in EK Englmannom.

Optimistično razpoloženje v vrstah

Georges Schneider prvi v Adelbodenu

Na prvi večji smuški mednarodni prireditvi za alpske smučarje je v Adelbodenu prvi v slalomu v svetovni prvaki avstrijski alpski smučar, svetovni prvak v slalomu iz leta 1950 (Aspen). Praga je bila kljub slabim vremenskim razmeram dobro pripravljena in je štela 66 vratice pri višinskih razliki 190 metrov. Zmagovalec je je prevozil v prvem teku v 85, v drugem pa v 85,5 sekunde. Drugi je bil Francoz Bozon, ki je zaostal za Schneiderjem za 7 sekund, tretji pa Italijan G. Burriali.

Rezultati: Schneider 2:50,5 (85, 85,5), Bozon 2:57,2 (90,8, 86,4), Burriali 3:01,6 (90,9, 90,7), Collet (Francija) 3:04,8 (90, 91,8), Mathys (Švica) 3:02,6 (92,2, 90,4).

se domači igralci ne znajo zaustavljati, kar jim je zelo škodovalo. Gostje so s palico vodili puck na način, ob katerem nasprotniki ni mogli vedeti, kam ga bo podal. Najpomembnejša pa je bila vsekar njihova drža. Gre za nagib telesa in palice, ki sta nakazovala varljivo smer. Zelo radi so podajali tako, da so si igralci drseči puck drug drugemu odstopali, medtem pa so bliskovito prodirali proti vratom.

Tekme z močnejšimi nasprotniki

Ali po neodločenem rezultatu, ki ga je dosegla Češkoslovaška A reprezentanca proti SZ in zmagi vseh B reprezentanc proti A reprezentanci SZ s 3:1, menite, da je češkoslovaški hokej letos boljši kot pa lani?

Moje mnenje je, da ni boljši, čeprav bi bilo to soditi po rezultatih, ki jim je v tej sezoni dosegla češkoslovaška reprezentanca. Tekma med našo mlado reprezentanco in A reprezentanco SZ je bila prav v Brnu. Naša reprezentanca, sestavljena iz mlajših hokejistov, ki je v njej igral tudi Posch, član Spartaka, je igral res izvrsno, toda trajalo bo še nekaj sezon, da bo postala zanesljiva in da jo lahko zamenjamo z našo dosedanjno reprezentanco, ki so v njej starejši, toda zato v mnogih, najtežjih mednarodnih srečanjih pred nami in zkušeni hokejisti.

Kaj menite o igri jeseniškega moštva?

Predvsem so to poštvovalni igralci, in ker so še mladi, se lahko še marsikaj nauče in dosežejo. Na vrata streljajo v prehitrem zaletu in ne znajo varati nasprotnika. Naše moštvo je bilo zanje premočno, vendar je dobro, da igrajo z dobrimi moštvi, saj se od njih lahko kaj nauče.

Občinstvo je bilo zelo fair.

Klinar, temperamentni napadalec »Jesenice«

HOKEJISTI »LJUBLJANE« SO SE VRNILI IZ TUJINE

Poraženi - toda s častnim rezultatom

Ljubljana, 8. jan. — Včeraj so se s Poljake vrtni hokejisti »Ljubljane«, ki so se po uspehu v Avstriji udeležili še turnirja v Krynici na Poljskem. V kratkem razgovoru z njimi smo zvedeli nekaj podrobnosti o tem.

Iz Zell am See so ljubljanski hokejisti preko Dunaja in ČRS odstopali na Poljsko do Katowic, od kod pa so sesturni vozniki z avtobusom prispeli v Krynico. Zaradi neudobne vožnje, lani so jih namreč že pri poljski meji pričakali s spalnim vozom, so bili precej utrujeni in zato zelo zadovoljni, da jim je bil žreb naklonjen, oziroma da prvi dan niso igrali. Na turnirju so sodelovali avstrijski državni prvaki EK Englmann, KTH Krynica, in HC »Ljubljane«. Po navedeni prijaznem sprejemu so si kljub utrujenosti na Silvestrov večer ogledali prvo tekmo turnirja med Krynico in EK Englmannom.

Optimistično razpoloženje v vrstah

Georges Schneider prvi v Adelbodenu

Na prvi večji smuški mednarodni prireditvi za alpske smučarje je v Adelbodenu prvi v slalomu v svetovni prvaki avstrijski alpski smučar, svetovni prvak v slalomu iz leta 1950 (Aspen). Praga je bila kljub slabim vremenskim razmeram dobro pripravljena in je štela 66 vratice pri višinskih razliki 190 metrov. Zmagovalec je je prevozil v prvem teku v 85, v drugem pa v 85,5 sekunde. Drugi je bil Francoz Bozon, ki je zaostal za Schneiderjem za 7 sekund, tretji pa Italijan G. Burriali.

Rezultati: Schneider 2:50,5 (85, 85,5), Bozon 2:57,2 (90,8, 86,4), Burriali 3:01,6 (90,9, 90,7), Collet (Francija) 3:04,8 (90, 91,8), Mathys (Švica) 3:02,6 (92,2, 90,4).

Zamastil in Schener sta člana kluba »Rude Hvezda« državnega prvaka 1956, ki pa vodi tudi na letošnjem prvenstvu prve češkoslovaške lige.

Koliko članov ima vaša prva hokejska liga in na katerem mestu je trenutno Spartak?

Prva liga ima 14 članov, Spartak pa je na osmem mestu. Druga liga je razdeljena na dve skupini, ki ima vsaka po šest članov. Ševeda pa imamo še okrajna in občinska prvenstva.

Koliko hokejistov imate v CSRT?

Kdo bi vedel zanje. Hokej je pri nas prav tako popularen in razširjen kot nogomet. V obeh ligah pa imamo 1200 kvalitetnih igralcev.

Ali Spartak glede na trenutni plasman, ki ga zavzema, ni v dobri formi?

Ne bi rekel, da je v slabi. Dobil je tekme proti trem klubom, ki so na vrhu lestvice, z nekaterimi slabšimi pa je izgubil.

Koliko umetnih drsalšč imate v CSRT?

Dvaindvajset. Gradimo pa še nova. Podjetjem je mnogo na tem, da so njihovi mladi delavci športniki, zato žrtvujejo največ sredstev za hokej in druge športe.

Kateri so Spartakovi največji mednarodni uspehi v letošnji sezoni?

Sedaj smo po dveh letih prvikrat v tujini, vendar imamo doma precej mednarodnih srečanj. Spartak je vsakakor dosegel največji uspeh z zmago nad klubom »Bohore« iz Stockholma ter nad močnim sovjetskimi moštvom »Milkov«.

Ali po neodločenem rezultatu, ki ga je dosegla Češkoslovaška A reprezentanca proti SZ in zmagi vseh B reprezentanc proti A reprezentanci SZ s 3:1, menite, da je češkoslovaški hokej letos boljši kot pa lani?

Moje mnenje je, da ni boljši, čeprav bi bilo to soditi po rezultatih, ki jim je v tej sezoni dosegla češkoslovaška reprezentanca. Tekma med našo mlado reprezentanco in A reprezentanco SZ je bila prav v Brnu. Naša reprezentanca, sestavljena iz mlajših hokejistov, ki je v njej igral tudi Posch, član Spartaka, je igral res izvrsno, toda trajalo bo še nekaj sezon, da bo postala zanesljiva in da jo lahko zamenjamo z našo dosedanjno reprezentanco, ki so v njej starejši, toda zato v mnogih, najtežjih mednarodnih srečanjih pred nami in zkušeni hokejisti.

Kaj menite o igri jeseniškega moštva?

Predvsem so to poštvovalni igralci, in ker so še mladi, se lahko še marsikaj nauče in dosežejo. Na vrata streljajo v prehitrem zaletu in ne znajo varati nasprotnika. Naše moštvo je bilo zanje premočno, vendar je dobro, da igrajo z dobrimi moštvi, saj se od njih lahko kaj nauče.

Občinstvo je bilo zelo fair.

kaj nauče in dosežejo. Na vrata streljajo v prehitrem zaletu in ne znajo varati nasprotnika. Naše moštvo je bilo zanje premočno, vendar je dobro, da igrajo z dobrimi moštvi, saj se od njih lahko kaj nauče.

Občinstvo je bilo zelo fair.

Richter, vratar češkoslovaške reprezentance

HOKEJISTI »PARTIZANA« V ITALIJI Zmagali in poraz

Na gostovanju po Italiji so hokejisti beogradske Partizana doživeli zmago in poraz. Premagali so »Ortisec« s 6:0 (2:0, 1:0, 3:0), izgubili pa s »Cortino« 3:9 (1:2, 2:1, 0:6). Oba kluba sta člana prve italijanske lige. Po četrtem kolu je »Cortina« prva z dvema točkama prednosti, medtem ko je »Ortisec« zadnji brez točk.

Proti »Ortisecu« je Partizan zmagal brez večjega napreznja z goli, ki so jih dosegli O'Neil, Stanimirovič, Brelji, Stefanović in domačin Messner (avtogol).

Partizan je bil »Cortini« popolnoma enakovreden nasprotnik v prvih dveh tretjinah, ko je bil rezultat neodločen 3:3. Za Partizana sta bila uspešna Miljušković in Renu, za domačine pa Turel, Gaspari in Thrasher. Nekaj časa, v drugi tretjini, pa je bil Partizan celo v vodstvu s 3:2.

V zadnji tretjini pa je Beogradsčanom zmanjkalo moči in »Cortina« je zagrnila z vsemi registri. Partizan se je omejil le na obrambo, da bi bil poraz čim manjši, vseeno pa je vratar Dušanović šestkrat poenoli puck iz mreže. V zadnji tretjini so dosegli gole Thrasher 3, Oberhamer 2 in Turel.

Šiviljske in krojaške zadruge - pozor!

Po uredbi o prodaji osnovnih sredstev in sklepu delavskega sveta »DELTA«, TOVARNE PERILA IN KONFEKCIJE — PTUJ

prodajamo

30 šivalnih strojev na nožni pogon

znamke »ZETINA«

Stroji so v dobrem stanju. — Vsa potrebna pojasnila daje uprava podjetja »DELTA« — PTUJ.

55

PRODAMO

ODVEČNA OSNOVNA SREDSTVA, IN SICER:

osebni avtomobil

»Tatra«, 4-cilindrski, generalno popravljene in barvan, z rezervnimi deli

poltovorni avtomobil

»Opel-Super«, zaprta karoserija (dostavni voz) nosilnost 500 kg, v dobrem voznem stanju z rezervnimi deli

PO ZELO UGODNI CENI

Vozila so v dobrem voznem stanju ter so na ogled pri Veletgovini z galerterijo »UNIVERZAL«, Maribor, Cafova ulica 5, telefon št. 37-58

UPRAVNI ODBOR

TVORNICE VIJAKA - KNIN

razpisuje natečaj za izpolnitve naslednjih izpraznjenih mest

šefa obrata

Pogoj: Tehnična fakulteta — strojni oddelek, z najmanj triletno prakso

komercialnega direktorja

Pogoj: Ekonomska fakulteta z najmanj petletno prakso ali trgovec z železnino z dolgoletnimi izkušnjami, in

dva kalilca za delo v kalilnici preciznega orodja

Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku ali dogovoru, stanovanje zagotovljeno. Ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite najkasneje do 1. februarja 1957.

53

PATRICK QUINTIN

ŠČIEM

SAMEGA SEBE

27

— Mislim, da zdaj lahko ješ.

Sladkoba, ki se ji je nabirala okoli usten, mi je bila neznosna.

— Ta Nettie! — je začela. — Murney ve, da si vlačiš svoje ljubimce v hišo, ko že vse spi. Na tvojem mestu bi ji nič kaj ne verjela.

Za hip je utihnila, potem pa je zresnila obraz in nadaljevala:

— Rada bi, Gordy, da bi ne bil tako nezaupljiv nasproti nam. Razumem, da si izgubil spomin, a hotela bi, da se prepričaš, da ti nihče noče nič slabega. A po kaj te besede? Misli, kakor hočeš. Naša dolžnost je, da ti pomagamo, da spet najdeš svoje ravnesvje. Mislim, da si mu že čisto blizu. Knut je pravkar prišel in je preskrbel stol na koleščkih. Sedaj uči Yuna in mu kaže, kako je treba ravnati z njim. Tako te bo Yun lahko vozil po hiši.

Ko je tako sedela kraj mene in grizljala čokolado, je bila gospa Friend videti povsem naravna v svoji materinski vlogi. Poskusil sem si jo predstaviti kot pokvarjeno žensko, ki bi bila sposobna uničiti človeka in zvrniti krivdo na koga drugega, a ni mi uspelo. Zdelo se mi je povsem nemogoče.

Lahko bi ji bil pokazal robec, ki je dišal po sivki: — To je od nekakega o neki starki, ki ve, da nisem Gordy Friend. — Toda tega nisem storil. Bilo je vse preveč nevarno, da bi ji dokazal njene laži. Saj je bilo že to preveč, da so vedeli, kako dvomim o vsem njihovem ravnanju. Vtaknil sem roko v žep, da bi se prepričal, da je starkin robec še v njem.

Pod prsti pa sem začutil robec, ki je bil lepo poravnane in zložen. Gospa Friend se je tisti hip okrenila k mizi in porabil sem priložnost, da sem natančneje pobrskal po žepu. V njem je bil res čist in zlikan robec. A zaman sem z nemirnimi prsti iskal še drugega, zmečkanega, dišečega po sivki. Ni, ni ga bilo. Prekanjenost Friendovih je bila gotovo nadnaravna. Skrajja sem pomislil, da je robec zamenjala prav ta ženska, ki je sedela zdaj kraj mene. Potem sem se spomnil Yuna, ki me je umil in preoblekel. Nemara je tedaj zamenjal rabljeni robec s čistim.

Za hip sem bil hudo pobit. Robec je bil edini otipljivi dokaz, ki bi z njim lahko prepričal zunanji svet, če se bom sploh kdaj rešil iz zaanke, ki so me Friendovi vanjo utjeli. Gospa Friend je predela rože v vazih in se spet obrnila k meni ter mi poravnala blazine.

— Postala sem slaba bolničarka, Gordy. Škoda, da me nisi videl prve dni po tvoji nesreči. Bila sem popolna, verjemi! Tudi za hip se nisem odmaknila od tebe in nikoli se nisem zmotila, ko sem ti dajala zdravila. Kaj ni zdaj čas, da vzameš prašek?

Bliskoma sem postal oprezen in sem se uprl njenim praškom.

— Saj se sijajno počutim, — sem dejal.

— O, kako sem srečna, dragi! A menda bo vendarle bolje, da vprašam Knuta.

Prav tedaj je Knut vstopil. V roki je imel knjigo, ki je bila podobna telefonskemu imeniku.

— Živjo, Knut, — ga je pozdravila gospa Friend. — Upam, da Yun že zna ravnati s stolom.

— Da, kakor je zaostal, se mi zdi, da je le še kar okreten. Mislim, da se ne mara naučiti angleščine, da se pri tem ne bi utrudil, ne pa zato, ker bi ne bil sposoben, — je odsotno odgovoril, medtem pa me motril in poklicno gubal čelo:

— Kako je, Gordy?

— Kar naprej nekaj sumi, — je namesto mene odgovorila gospa. — Ljubezniv je, a nič kaj zaupljiv.

Izmed dveh redi skrbno negovanih zob se je prikazala konica Kraftovega jezika.

— Gordy, — je dejal, — dosti sem razmišljal. Ta vaša praznina v možganih me še najbolj skrbi. Naravno je, da dvomite o samem sebi. Toda to je čuden primer in moram se o njem posvetovati s kakim svojim kolegom.

Primaknil je stol in sedel okoli, kakor je bila njegova navada, s prsmi na naslonu. Potem je nadaljeval:

— Poznam mnogo zdravnikov, ki so strokovnjaki za take primere. Lahko bi izbral tri ali štiri, ki bi vsakakor potrdili mojo diagnozo. Toda to ne bi dosti hasnilo. Zdravnik, ki bi ga jaz izbral, ne bi opravil nič več kakor jaz sam. Se povečal bi vaše dvome. Nesmisel bi bil, da bi učen človek tvegval svoj sloves s sleparijo. V ostalem je sicer jasno, da niti vi sami ne mislite, da vas skušam jaz prevariti, dragi prijatelj.

Kraftova igra je bila povsem enakovredna igri gospe Friend.

— Toda da boste povsem pomirjeni, — se je dvignil s stola in vzel knjigo, ki jo je bil prej položil na mizo, — sem vam prinesel telefonski imenik. Sami si poiščite specialista, ki se vam bo zdel primeren. To vam bo vilo zaupanje. Jasno vam bo, da med nami ne more biti skrivnega dogovora. To bo razpršilo vaše sume. Ko se jih boste osvobodili, bomo imeli proste roke, da vas lahko ozdravimo pozabe.

DNEVNE NOVICE

Zdravstveni fond Univerze in Višokih šol v Ljubljani javlja študentom, da bo v času od 15. do 28. januarja 1957 fluorografiranje pljuč in besežiranje, in sicer v Farmovi 35 v besednjah, in sicer v Farmovi 35 v besednjah, in sicer v Farmovi 35 v besednjah.

Društvo arhitektov Slovenije vabi člane na plenarni sestanek, ki bo danes ob 20 v avli Slovenija-projekta, Ljubljana. Cankarjeva 1-VI. Na pismu bodo razpravljali o natečaju za urbanistično rešitev centra Ljubljane.

GLEDALISCA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Sreda, 9. januarja: Zaprti.

Cetrtek, 10. januarja ob 20: Cankar: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«.

Sobota, 12. januarja ob 20: B. Kreft: »Krajski komedijanti«. Izven in za podeželje.

Nedelja, 13. januarja ob 15:30: Moder-Ajdič: »Janko in Metka«. Izven in za podeželje.

ob 20: Molière: »Sola za moža«. »Izsiljena ženitev«. Izven in za podeželje.

Razstava SNG v Moderni galeriji je odprta samo še do četrka, 10. januarja, na kar opozarjamo naše gledališko občinstvo.

OPERA

Sreda, 9. januarja: Zaprti.

Cetrtek, 10. januarja ob 19:30: Svara: »Kleopatra«. Abonma B.

Petek, 11. januarja ob 14:30: Wolf-Ferrari: »Strizja grobljani«. Zaključena predstava za Gimnazijo Kocjeve.

Sobota, 12. januarja ob 19:30: Baletni večer: Händel: »Ljubezen in pravda«, Ukmar: »Lepa Vida«, Mlakar: »Plesalec v sponah«. Izven.

Nedelja, 13. januarja ob 15: Massenet: »Manon«. Izven in za podeželje.

Obvestilo abonentom reda B in H! Zaradi bolezni v ansamblu je za sredo, 9. januarja za red B napovedana predstava »Kleopatra« preložena na četrtek, 10. januarja, uprizoritev »Hoffmannovih pripovedk«, napovedana za četrtek, 10. januarja za red H, pa se odloži na prihodnji teden.

Direkcija Opere prosti obiskovalce opernih predstav, naj pravočasno zasedejo svoje sedeže. Predstave se pričenjajo točno ob napovedanem času. Zamudnikom biljeterji ne smejo dopustiti vstopa v auditorij, ker zamudniki motijo točno obiskovalce in tudi potek predstave.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža

Sreda, 9. januarja ob 20: A. Camus: »Pravični ljudje«. Abonma LMS I.

Cetrtek, 10. januarja ob 20:30: Bartlett-Grédy: »Perce«. Abonma GSS.

Vstopnice so tudi v prodaji.

Petek, 11. januarja ob 20: A. Camus: »Pravični ljudje«. Abonma LMS III.

Sobota, 12. januarja ob 20: Gorki: »Malomeščani«. Izven.

Nedelja, 13. januarja ob 15: Golia: »Srce igravca«. Izven. Popoldanska predstava.

ob 20: »Večer v čitalnici« (vilharjevo žaloigro). Izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom

Cetrtek, 10. januarja ob 20:30: Jurčič: »Sosedov sin«. Ljudska igra. Red D.

Vstopnice so tudi v prodaji. Zadnjič.

Sobota, 12. januarja ob 20: Wilde: »Idealni soprog«. Igra. Izven.

Nedelja, 13. januarja ob 16: Grimm-Skufca: »Janko in Metka«, pravljica na igra z godbo, petjem in plesom. Popoldanska predstava. Izven.

ob 20: Stuart: »Čudovite pustolovščine«. Komedija. Večerna predstava. Izven.

Opozarjamo na četrtkovo poslednjo uprizoritev Jurčičevega »Sosedovega sina«. Začetek predstave bo ob 20:30, na kar opozarjamo vse obiskovalce. Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezervirane telefon 32-880.

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE

Ljubljana

Sreda, 9. januarja ob 16: Golia: »Snežuljica«.

Prodaja vstopnic dve uri pred pričetkom predstave in v nedeljo od 10 do 12. Rezervacije na tel. št. 22-633.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

Marionete

Levstikov (Sentjakovski) trg 2

Cetrtek, 10. januarja ob 17: J. Malik: »Zogica Marogica«.

Petek, 11. januarja ob 15:30: Mličinski: »Zvezdica Zaspanka«. Zaključena predstava za Osnovno šolo Barje.

Sobota, 12. januarja ob 17: Tauer-Novy: »Moja in Hvala!«.

ob 20:30: Mličinski: »Zvezdica Zaspanka«. Za odrasle.

Nedelja, 13. januarja ob 11: F. Bevk: »Lenuh Poležuh«.

ob 15: J. Malik: »Zogica Marogica«.

Ročne lutke

Nedelja, 13. januarja ob 17: Papler: »Hudobni grešak«.

Prodaja vstopnic za vse predstave in ob gledališču v sredo, četrtek, petek in soboto od 10-12 v Upravi. Reševna cesta 29, telefon 32-030 in pol ure pred predstavo v marionetnem gledališču, eno ur pred predstavo pa v gledališču ročnih lutk.

MARIBORSKE VESTI

DEZURNAR LOKALNA

Sreda, dne 9. januarja: lekarna »Pri gradcu«, Partizanska cesta 1.

Cetrtek, dne 10. januarja: lekarna »Studenti«, Gorkova ulica 18.

KINO

PARTIZAN: Ameriški barvni film: »Noro početje«.

UDARNIK: Mehški film: »Trije pustolovci«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Sreda, 9. januarja ob 19:30: B. Kreft: »Kreature«. Red LMS-1.

Cetrtek, 10. januarja ob 19:30: Mozart: »Figarova svatba«. Red LMS-4.

IZ PTUJA

KINO

MESTNI KINO: ameriški film »Dario na vrhcu«. V glavni vlogi Farley Granger in Shelly Winters.

IZ MURSKIE SOBOTE

KINO

PARK: francoski film »Nad tridesetimi nadstropji«. Predstavi ob 17.50 in 20.

CELJSKE VESTI

V Celju bo nočej ob 20 v Narodnem domu koncertiral svetovnoznani klavirski trio Ebert z Dunaja (5. abonmajski koncert). Spored obsega dela Beethovna, Ravela in Dvořáka. Vstopnice v Glasbeni šoli.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Petek, 11. januarja ob 20: N. R. Nash: »Vremenski gostovanje v Laškem«.

Sobota, 12. januarja ob 10, 15 in 20: Akademija akademike folklorne skupine »France Marolt« iz Ljubljane.

Nedelja, 13. januarja ob 14: N. R. Nash: »Vremenski gostovanje v Topolšici«.

Torek, 15. januarja ob 20: Jeruzalutowski: »Dežurna služba«. Gostovanje v Velenju.

Cetrtek, 17. januarja ob 20: Shakespeare: »Macbeth«. Premiera. Premijerski abonma.

Petek, 18. januarja ob 20: N. R. Nash: »Vremenski gostovanje v Radešah«.

Sobota, 19. januarja ob 20: Shakespeare: »Macbeth«. Red sobota.

Nedelja, 20. januarja ob 15:30: Shakespeare: »Macbeth«. Red nedelja.

KINO

UNION: francosko-nemški barvni film »Cigan-barog«. Predstavi ob 18 in 20.

METROPOL: ameriški barvni film »Pekel pod ničlo«. Predstavi ob 18 in 20. V glavni vlogi Alan Ladd.

IZ ZALCA

KINO

Zaprti

RADIO LJUBLJANA

Spored za sredo, 9. januarja

Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00 in 22.55.

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (goster glasbeni spored) — 6.30 do 6.40 Reklame in obvestila — 7.10 Zabavni zvoki — vmes od 7.30-7.35 Naš jedilnik — 8.00 Zaključek oddaje — 11.00 Slovenske narodne pesmi — 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev): Maks Sajko: V debelem snegu 2500 m visoko — 12.05 Giacomo Puccini: Odlomki iz opere »Madama Butterfly« — 12.30 Kmetijski nasveti: Ing. Milko Breznik: Zimsko škropljenje tudi v vinogradu — 12.40 Igra orkester George Melachrino — 13.15 Ameriške korčnice igra Bostonški promenačni orkester — 13.30 V pesmi in plesu po Jugoslaviji — 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev): Povest o sreči — 14.35 Zeteli ste — poslušajte! — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.40 Utrinki iz literature: Oscar Wilde: Strah v Cantervillu - I. — 16.00 Koncert po željah — 17.10 Stanek ob petih — 17.30 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku — 18.00 Kulturni pregled — 18.15 Skladbe slovenskih avtorjev poje Mariborski komorni zbor — 18.30 Znanjepisni feljton: Antarktika — 18.45 Iz svetovne zakladnice samosplovnih — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame — 20.00 Modest Musorgski: »Soročinski sejem«, opera v 5. slikah — 22.15 Jazz cocktail — 22.55 do 23.00 Poročila — 22.15-23.00 UKV program: Nočni koncert — 23.00-24.00 Oddaja za tujino — na valtu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

II. program

12.30 Simfonični ples in rapsodije — 13.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved — 13.15 Reprodukcijska posnetkov javne glasbene oddaje »Malo od tu in malo od tam« z dne 21. nov. 1956 (ponovitev) — 14.30 Ljubljanska kronika in obvestila — 14.50 Odlomki iz francoskih oper — 15.00 Napoved časa, poročila in obvestila — 22.15 do 23.00 Nočni koncert.

Pohižite z vpisom v članstvo Prešernove družbe

VESTI IZ KRANJA

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Petek, 11. januarja ob 20: Sofoklej: »Lisistrata«. Premiera. Izven.

Nedelja, 13. januarja ob 15: Sofoklej: »Lisistrata«. Izven in za podeželje.

KINO

STORŽIČ: mehški film »Umiram srečna«. Predstave ob 16, 18 in 20. Danes zadnjikrat!

Z BLEDA

KINO

Jugoslovansko-nemški film »Sotška«. Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi Katharine Meyberg, Ilija Džuravkovič, Mariana Schenauer in Rolf Wanka.

Z JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo na Jesenicah ima dr. Milan Čeh, Cesta maršala Tita.

KINO

RADIO: ameriški barvni film »Kliše M. za umore«. Predstavi ob 18 in 20.

PLAVŽ: zaprti!

ZIROVNICA: ameriški barvni film »Velika noč Casanova«. Predstava ob 19.30. Samo danes!

DOVJE — MOJSTRANA: francoski barvni film »Lucresia Borgia«. Predstava ob 19. Mladini pod 16 leti vstop prepovedan.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO

SVOBODA — TRBOVLJE II: zaprti!

DELAŠKI DOM: ameriški barvni film »Trobenta opoldne«.

TURISTIČNO DRUŠTVO PORTOROZ

prideja v soboto, 12. jan. 1957, ob 20. uri v vseh prostorih hotela Palace

»VELIKI TURISTIČNI PLES«

Sodelujejo: Kvintet S. Avsenik, Veseli tržiški fantje

Bogat srebolov, izvolitev »miss nageljnov«. Cene zmerne

Celodnevni penzion s prenočninjo 800 din, poldnevni penzion s prenočninjo 600 din

IZLETE ORGANIZIRATA

»PUTNIK« IN SAP

TURIST-BIRO, LJUBLJANA

KINO »KOMUNA«

Cinemascope film

»CARMEN JONES«

Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Dorothy Dandridge in Hary Belafonte. Prodaja vstopnic od 9.30—11 ter od 14 dalje

KINO »ŠISKA«

Ameriški barvni film

»Dvigni zaveso«

V glavni vlogi Fred Astaire in Cyd Charisse. Predstave ob 18, 18 in 20.

Prodaja vstopnic od 14. ure dalje.

Danes zadnjikrat.

KINO SLOGA: ameriški film »Marty«.

Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma.

KINO VIC: cinemascope film »Carmen Jones«. Predstave ob 16, 18 in 20.

V glavni vlogi Dorothy Dandridge in Hary Belafonte.

Prodaja vstopnic v vseh treh kinematografih od 9.30—11 in od 14 naprej. Za matinejo v kinu »Sloga« pa od 9 dalje.

KINO SOCA: ameriški film »Droboj v džungli«. Predstava ob 16, 18 in 20.

Prodaja vstopnic samo od 14 naprej.

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8

Predstava slovenski film »Vesna«. Predstavi ob 10 in 15.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO SLOGA: ameriški film »Marty«.

Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma.

KINO VIC: cinemascope film »Carmen Jones«. Predstave ob 16, 18 in 20.

V glavni vlogi Dorothy Dandridge in Hary Belafonte.

Prodaja vstopnic v vseh treh kinematografih od 9.30—11 in od 14 naprej. Za matinejo v kinu »Sloga« pa od 9 dalje.

KINO SOCA: ameriški film »Droboj v džungli«. Predstava ob 16, 18 in 20.

Prodaja vstopnic samo od 14 naprej.

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8

Predstava slovenski film »Vesna«. Predstavi ob 10 in 15.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

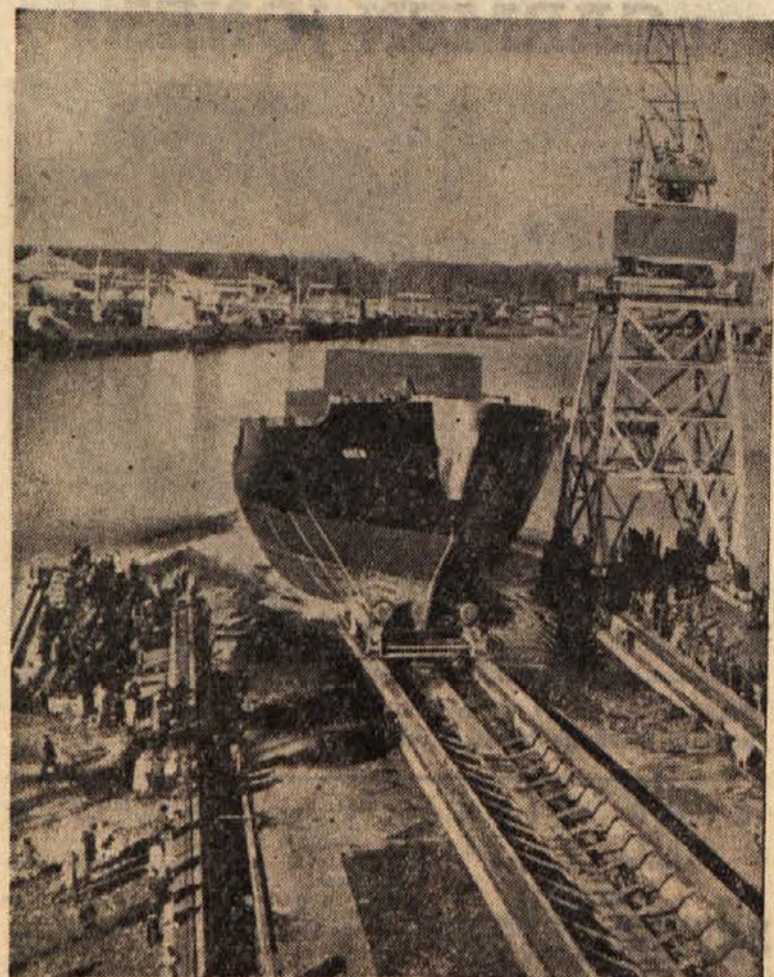
KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumjet. Tednik »F. N. 47«. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: italijanski film »Kruh, ljubezen in

Neznana ležišča

- Nekaj
- podrobnosti
- o tatvinah
- geoloških
- zemljevidov

NARTE

Ko je Finska leta 1944 izgubila vojno, je morala med drugim odstopiti za reparacije tudi svoja dva ledolomilca. Kaj to pomeni za severno deželo, bomo morda boljše razumeli, če se spomnimo, da je na Finskem vsaj tri mesece na leto polarni mraz, zaradi katerega zamrzne skoraj vse Vzhodno morje, tako da je Finska za ta čas posvem odrezana od sveta.

Po drugi svetovni vojni je bila uničena večina finskih ledolomilcev, preostale pa so morali dati kot reparacije. Šele leta 1948 so začeli Fini graditi novo ledolomilsko ladjevoje, prva ladja »Volma« pa se je zagrizla v led šele štiri leta kasneje. Potem so zgradili Fini tri ledolomilce po naročilu Sovjetske zveze, lani pa enega za Švedsko. Letošnjo jesen bodo splovili dva nova ledolomilca, čez tri leta pa nameravajo začeti gradnjo posebno velikih polarnih plovnih objektov.

Minulo jesen so na Finskem splovili ledolomilko »Oden«, namenjeno Švedski. Ta ladja utira skozi led pot 10.000-tonskim tovornim in 16.000-tonskim cisternskim ladjam.

Skozi ledeno puščavo zamrzne-nega finskega zaliva si grize pot ledolomilec, za njim pa plovejo manjše tovorne ladje, ki vzdržujejo zimsko zvezo med pristanišči.

Njujorška javnost je izvedela podrobnosti o nevsakdanji tatvini, v katere preiskavo se je vmešal tudi federalni preiskovalni biro. V tem primeru ne gre za vojaške načrte, ki človek takoj pomisli nanje, kadar sliši ime te močne protivohunske službe, marveč za tatvino zemljevidov, ki so na njih zaznamovali rezultate raziskav domnevnih naftnih polj na področju ZDA, Kanade in Bliznjega vzhoda; vrednost teh map ocenjujejo z milijoni dolarjev. Zemljevidi so izginili iz pisarne petrolejske družbe v Pittsbourghu, za njih izdelavo pa so potrebovali znanstveniki več let in na kupe denarja.

Na zemljevidih so zaznamovana tudi naftna ležišča na tistih področjih, ki o njih doslej še ni bilo znano, da vsebujejo petroleje; družba bi imela od njihove objave veliko škodo, saj je nameravala ta zemljišča odkupiti po sorazmerno nizki ceni.

FBI je v New Yorku aretirala več ljudi, ki jih spravljajo v zvezo s tatvino. Eden izmed njih je neki Laster, ki je že bil v zaporih, ker je skušal izsiliti od Sergeja Rubinstejna, pred dvema letoma ubitega finančnika in špekulanta, nad pol milijona dolarjev. Tudi drugi aretiraneč je imel zveze z ubitim Rubinstejnom, s katerim sta se sprla zaradi dobička pri neki akciji. Med aretiranci je tudi predsednik nekega njujorškega podjetja za izdelavo žebličkov, zaponk in igel.

Po trditvah članov FBI so našli v prostorih tega podjetja številne geološke in seizmografske zemljevide, ki so bili ukradeni v Pittsbourghu. Ugotovili so tudi to, da so nekateri izmed teh zemljevidov ponujali za ceno pol milijona dolarjev, v enem primeru pa je nekdo kupil celo mapo zemljevidov za 50.000 dolarjev.

Doslej še niso objavili imena neposrednega tatu, vendar je znano, da je bil to nameščence petrolejske družbe, ki je zašel pri kvartanju v dolgove in se je skušal izvleči iz zagate s tem, da je ukradel nekaj zemljevidov in jih ponudil v zamenjavo za izgubljeni denar. Ko so njegovi partnerji pri kartah spoznali vrednost teh zemljevidov, so zahtevali še več. Može je kradel približno pet let in je oškodoval podjetje za 30 map zemljevidov. Tolpa je ponekod sama vrtala, večino zemljevidov pa je prodala.

Javnost je izvedela tudi to, da imajo velike petrolejske družbe tajne zemljevide področij, ki v večini primerov niso njihova last niti si niso pridobile nobenih

pravice do njih. Dostop do teh zemljevidov imajo samo voditelji teh družb in najbolj zaupni nameščenci.

Če bi objavili podatke o naftnih ležiščih po svetu, bi bilo povsem ovrženo mnenje — tako zatrjujejo njujorški petrolejski strokovnjaki — da bo nafta kmalu zmanjkala. Pravijo, da je dovolj vsaj še za 50 let, zakaj številne petrolejske družbe imajo v svojih tajnih arhivih natančne podatke o naftnih ležiščih, ki javnost doslej ni vedela zanje.

Največji rotacijski stroj

Doslej je veljal za največji in najširši časniški tiskarski stroj na svetu tisti v Londonu, ki je širok 8,13 m. Pred kratkim pa je združena »Kanadska družba za tisk« naročila pri podjetju Black Clawson tiskarski stroj, ki bo tiskal v širini 8,70 m. Orjaški stroj bo dolg nekaj nad 115 m, njegova zmogljivost pa bo zares presenetljiva, saj bo mogoče s tem strojem potiskati na leto nad 100.000 ton papirja.

Več gumijastih pet

Delavski inšpektorat na Dunaju je pred kratkim proučeval več številkah nesrečnih primerov, ki je pri njih prišlo do zloma kosti, in ugotovil, da je bilo število nesreč znatno manjše pri ljudeh, ki so nosili obutev z gumijastimi podplati. Zaradi tega priporoča delavski inšpektorat, naj bi delavci pozimi nosili čevlje z gumijastimi podplati ne le na ulici, marveč tudi na odprtih delovnih mestih.

Bavarskemu kiparju Horstu Täschnerju, ki je v minuli vojni izgubil desno roko, pomaga pri opravljanju poklica njegova žena. Medtem ko kipar z levo roko nastavlja dleto, žena Helga tolče s kladivom po njem in je tako v resnici njegova »desna roka«.

Drobne ZANIMIVOSTI

UGRABLJENA PRINCESA
V želji, da bi zadostili radovednosti svojih bralcev, so se nekateri ameriški listi pred kratkim obširno razpisali o privatnem življenju nekdanje filmske igralkice Grace Kelly, zdajšnje monarhove princese. Pri tem so se najbolj spotaknili ob to, da je njeno osebno življenje zelo omejeno, ker mora vsak svoj korak all odhod sporočiti upravi dvora. »Številna ameriška dekleta bi se že zdavnaj odpovedala vsakršnega bogastva in naslova, samo da bi ohranila osebno svobodo,« je zapisal neki ameriški list na rovaš »ugrabljene« princese.

TOVARNE KRUHA
V Sovjetski zvezi so v zadnjih dveh letih zgradili nad 90 mehaniziranih tovarnih kruha, ki skupno spečejo nad tisoč ton kruha v 24 urah. Pred kratkim pa so začeli graditi novo tovarno, ki bo pekla takšen kruh, da ga bo mogoče ohraniti več dni, ne da bi pri tem izgubili kakovost.

NEVSAKDANJI POUK
V neki kalfornijski šoli je skušala učiteljica poučevati na zelo nazoren in hkrati kaj ne-navaden način: otrokom je hotela vselej pokazati predmet, ki je o njem govorila. Tako je pri poglavju o »vrtičnem levu« dala pripeljati v šolo drevesnatega leva iz nekega cirkusa. Vso šolsko uro je 200 kg težki lev dostojno sedel na klopi nasproti otrokom in se dal opazovati. Naslednje poglavje bi moral biti »tiger«. Ker pa v mestu ni bilo udomačenega tigra, so se starši začeli vzemirati in protestirati proti takemu nazornemu načinu poučevanja, češ da bi utegnili postati tudi »nazorno nevarni«.

NAJVEČJE SOVJETSKO LETOVISČE
Največje sovjetsko letovišče ob Črnem morju Soči-Mecestinska, ki v njem preživlja vsako leto dopust sto tisoč ljudi, so se starši začeli vzemirati in protestirati proti takemu nazornemu načinu poučevanja, češ da bi utegnili postati tudi »nazorno nevarni«.

NOV ZGODOVINSKI CASOPIS
Pred dnevi je izšla v Moskvi prva številka novega časopisa Akademije znanosti ZSSR »Vestnik zgodovine svetovne kulture«, ki bo izhajal vsaka dva meseca. Nova zgodovinska revija se bo ukvarjala predvsem s problemi zgodovine materialne in duhovne kulture človeštva vse od pradavnih časov pa do današnjih dni. Na njenih straneh bodo objavljeni članki sovjetskih in tujih znanstvenikov z vseh področij kulturne zgodovine.

»Naučite se pisati!«

POL ŠPORTA, TREJTINO LJUBEZNI, PETINO NARAVE...

Za pisatelja moraš biti rojen, o tem doslej še ni podvomil noben resen človek. Vendar se je zadnja leta v Ameriki razmahnilo gibanje, katerega pobudniki so mnenja, da se veliki pisatelji zares rodijo, pisanje užitnega čtiva za magazine, revije in podobne reči pa je obrt, ki se je lahko naučiš.

Tečaje, razrede in predavanja, na katerih se slušatelji učijo pisanja tako imenovanih kratkih zgodb, obiskujejo večinoma študentje angleščine, vmes pa je tudi nekaj inženirjev, kemikov in zastopnikov drugih poklicev. Poglavitni cilj: pripraviti tistega, ki se zna lepo in točno izražati, do tega, da bo tvegal napisati lastne misli v obliki kratke zgodbe. Najlaže se slušatelji naučijo pisati eseje, ker je pri takem delu le redkokdaj potrebna nova ideja, saj lahko po svoje krojijo zamisli drugih.

Drugače je s kratkimi zgodbami. Povečini cenijo profesorji — pogosto pisatelji z objavljenimi deli — samo izvirne zamisli. Studentom je treba pomagati iz začetne zadrege, zato jim na poskusnih vajah dajejo okvirne teme, na primer »doživljaj iz otroških let«, »Ljubavna zgodba«, »sončni vzhod«.

Psihološko je zelo zanimivo, da določena beseda priključuje v spomin dogodek iz mladostnih dni in spodbudi domišljijo. Včasih nastane po takem receptu kar užitna zgodba, najpogosteje pa je vse skupaj nemogoče skrupulo. Razred — slušatelji imajo javne bralne nastope — neusmiljeno kritizira. Večinoma prebere svoje zgodbe samo polducata slušatelj, zato so kritike na moč žolčne.

Tudi užitne začetne zgodbe so včasih napisane tako, da jih ne more tiskati nobena književna revija, zato izdajajo številne fi-

lozofske fakultete posebne biltenne, ki prinašajo med drugim tudi te stvaritve, in tako si začetniške umotvorne prebere množica ljudi, ki potem tudi pismeno povedo svoje mnenje.

Večkrat se pri takih šolskih poskusih pokažejo resnični talenti, ki jih potem vzamejo v roke priznani pisatelji. Tako je na primer prirejal na univerzi v Minnesoti poletne tečaje Sinclair Lewis, Theodore Dreiser pa je imel podoben tečaj na čikaški univerzi. Pri tem gre seveda v glavnem za to, da priznani ljudje pomagajo skozi začetne težave nadarjenim mladim, ki bi radi pisali. Več pa ne more dati niti najboljši učitelj, pravi Frederick Manfred, ki je napisal precej branih romanov in je že več let predavatelj na takih tečajih.

Povsem druga reč so seveda različni večerni tečaji, na katerih dobivajo obiskovalci obročne odgovore na vprašanje »Kako postanem pisatelj, ki dobro zasluži?« Konec koncev ni prav nič nova zamisel, pisati po naročilu in za denar, nova je samo domneva enega izmed predavateljev na takih tečajih, ki je dal recept: »Pol športa, tretjino ljubezni, petino opisov narave, pa boste nujno »skuhali« nekaj užitnega, kar bodo ilustrirani tedniki radi objavljali za lep honorar.«

Pred kratkim so bile v Ameriki v modi eksotične in vohunske zgodbe. Ko se je to razvedelo, je začelo v vsa uredništva kar deževati najrazličnejših zgodb te zvrsti. Uredniki se niso več zanašali, zato so si izmislili nekaj novega: »Potrebujemo zgodbe z evropsko tematiko.« Pa so se zvrstile poplave opisov Pariza, Rima, Dunaja...

Izšlo je tudi nešteto napotkov, kako je treba pisati. Tako pravijo ustvarjalci »receptov književniškega uspeha«, da divjak, glavni razbojnik ali drug neprid prav ne sme biti nikoli nacionalno opredeljen. Lahko ima na primer štenaste lase in majhno postavo, nikakor pa pisec ne sme povedati, da je ta in ta negativni

človek na primer Eskim. Spet drugi »čarodejci« svetujejo, naj se pisatelji izogibajo ločitvenih razprav, samomorov, vojn in podobnih nevšečnih reči, ker ta ali ona zadeva odbije določeno skupino bralcev. No, vprašanje je, o čem naj nadebudni »knjižni velikani« začno pisati iz lastnega nagiba.

Na splošno v Ameriki močno povprašujejo po kratkih zgodbah, ki imajo do šest tisoč besed. Prav zato so se zadnje čase razmahnilo opisani tečaji, ki jih obiskuje toliko ljudi, da se bodo »književni obriniki« že v bližnji bodočnosti srdito spopadli zaradi izredne konkurence.

Prijatelja

Zunaj je maček neke Američanke iz Texasa ujel in hlastno pogoltnil že vrsto oponašalcev in kavk, ob neki priložnosti pa celo kolibrija. Doma pa je Mike zares domača žival, saj sta s papigo rava prijatelja.

NEUKROČENO MESTO

RADO KRAGELJ MILAN MAVER

184 Visok, plečat partizan s komandirskimi našitki na rokavu in z nemško brzostralko v roki je stopil k vozniku, drugi pa so dvignili zavoje z orožjem in jih naglo odnašali v zeleno strmino. »Fant, nemška brzostralka!« je šepnil Peter in dregnil Janeza pod rebra. Janez je razburjeno prikimal. Stopila sta bliže, da bi si jo podrobneje ogledala, ko je partizan nagovoril Markovo borbena grupo:

185 »Hvala, tovariši! Z orožjem in municijo, ki ste nam jo pripeljali, bomo tolkli večrajšnje lastnike — okupatorje. Smrt fašizmu!« — »Svoboda narodu!« so v en glas odgovorili fantje. »Tako, zdaj pa nazaj, jim je nato dejal voznik opravljene močakar, ki je bil medtem odvrzel bič in vozniki predpasnik in iz enega izmed zavojev vzel puško. »Natanko tako ravna, kot smo se domenili!«

186 Blisk je obrnil voz. »Ampak previdno!« jim je še naročil voznik, ki se je bil hip poprej spremenil v partizana. »Če vas na bloku kdo vpraša, kje sem ostal jaz, recite, da grem peš za vami z neki znancom. Konja in voz posuite na dvorišču, od koder smo odšli. No, srečno!« Fantje mu niso utegnili odgovoriti — iz daljave se je oglašil avto. »Poženi!« je Blisku zaklical partizanski komandir.